

Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä

**Pensioneringsåldern inom
arbetspensionssystemet i Finland**

**Effective retirement age in the Finnish
earnings-related pension scheme**

Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä

**Pensioneringsåldern inom
arbetspensionssystemet i Finland**

**Effective retirement age in the Finnish
earnings-related pension scheme**

JARI KANNISTO

Eläketurvakeskus

00065 ELÄKETURVAKESKUS

Puhelin: 029 411 20

Sähköposti: etunimi.sukunimi@etk.fi

Pensionsskyddscentralen

00065 PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Telefon: 029 411 20

E-post: förnamn.efternamn@etk.fi

Finnish Centre for Pensions

FI-00065 ELÄKETURVAKESKUS, FINLAND

Telephone +358 29 411 20

E-mail: firstname.lastname@etk.fi

Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy
Tampere 2016

ISSN 2343-354X (painettu)

ISSN 2343-3558 (verkkojulkaisu)

TIIVISTELMÄ

Vuoden 2005 työeläkeuudistuksen yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi asetettiin eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen 2–3 vuodella pitkällä aikavälillä. Tämän tavoitteen toteutumista seurataan 25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisiän odotteen avulla. Keväällä 2009 Matti Vanhasen hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen välisessä sopimuksessa eläkkeellesiirtymisiän odotteelle asetettiin tarkempi nousutavoite: 62,4 vuotta viimeistään vuonna 2025. Toisin kuin keskiarvo- ja mediaani-ikä, odotteeseen ei vaikuta väestön ikärakenne. Näin ollen sen avulla voidaan tarkastella ajassa tapahtuvaa muutosta eläkkeellesiirtymisiässä. Eläkkeellesiirtymisiän odote lasketaan kaikista työeläkkeelle siirtyneistä.

Vuonna 2015 eläkkeellesiirtymisiän odote oli 61,1 vuotta, laskua edellisvuodesta 0,1 vuotta. Miehillä se oli 61,2 vuotta ja naisilla 61,0 vuotta. Viime vuosina miesten ja naisten erot ovat olleet pieniä ja välillä miesten odote on ollut korkeampi kuin naisten ja päinvastoin. Ennen vuoden 2005 eläkeuudistusta miesten odote oli noin puoli vuotta matalampi kuin naisten odote.

Odote on noussut eläkeuudistusta edeltävästä tasosta likimain kahdella vuodella, joten nousu on ollut voimakasta. Viime vuosien voimakkaan nousun taittuminen oli odotettavissa. Useasta syystä on ollut perusteltua odottaa eläkkeellesiirtymisiän nousuvauhdin taittuvan. Eläkkeellesiirtymisiän ripeä nousu on ollut seurausta ennen kaikkea eläkevaihtoehtojen karsimisesta. Sekä työttömyyseläke että yksilöllinen varhaiseläke on lakkautettu, joten näiden eläkelajien poistuminen on vaikuttanut odotetta nostavasti, mutta ei enää nosta eläkkeellesiirtymisikää. Sen sijaan työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuuden alenemisen voi odottaa jatkuvan myös tulevaisuudessa.

Vaikka odotteen kehityksessä tapahtui viime vuonna käänne alaspäin, lasku jäänee väliaikaiseksi. On hyviä perusteita odottaa eläkkeellesiirtymisiän palaavan jälleen nousuuralle. Vuoden 2017 eläkeuudistuksen uskotaan nostavan eläkkeellesiirtymisiän odotetta, koska se tulee nostamaan vanhuuseläkkeen alaikäraja. Lisäksi eläkkeellesiirtymisiän kehitykseen vaikuttavat erityisesti työllisyyskehitys sekä suomalaisten asenteet ja käyttäytymismuutokset eläkkeelle siirtymisessä. Myös suomalaisten koheneva terveydentila vähentää työkyvyttömyyttä ja nostaa siten eläkkeellesiirtymisikää.

Työeläkkeelle siirtyi vuonna 2015 yli 74 000 henkilöä. Määrä nousi neljällä tuhannella edellisestä vuodesta. Lähivuosina eläkkeelle siirtyneiden määrä pysynee runsaan 70 000 tasolla. Tänä vuonna eläkkeelle siirtyneiden määrän voi odottaa hieman laskevan viime vuodesta.

Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneiden määrä on laskenut viime vuosina. Samalla yhä useampi työkyvyttömyyseläke alkaa osaeläkkeenä. Vuonna 2015 eläkkeelle siirtyneistä joka neljäs jäi eläkkeelle työkyvyttömyyden vuoksi. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneistä neljäsosa jäi osaeläkkeelle, joka on puolet täyden eläkkeen määrästä. Osatyökyvyttömyyseläkettä saavat jatkavat yleensä työelämässä eläkkeen rinnalla.

Kolme neljästä eläkkeelle siirtyneestä jäi vanhuuseläkkeelle. Viime vuonna vanhuuseläkkeelle siirtyi 55 000 henkilöä. Se on tilastohistorian korkein luku. Maatalouden erityiseläkkeelle siirtyi edellisvuosien tapaan alle 1 000 henkilöä. Vuoden 2005 eläkeuudistuk-

sen yhteydessä oikeus työttömyyseläkkeeseen poistettiin 1950 ja sen jälkeen syntyneiltä, joten viimeiset työttömyyseläkkeet myönnettiin vuonna 2011.

Ikääntyvien työllisyysasteen nousu jatkui edelleen vuonna 2015. Finanssikriisin seurauksena vuonna 2009 ikäryhmässä 55–64-vuotiaat työllisyysaste laski, mutta nousi nopeasti sitä edeltäneen tason yläpuolelle ja on sen jälkeen edelleen noussut. Viime vuonna sekä 55–59-vuotiaiden että 60–64-vuotiaiden työllisyysasteet olivat tilastohistorian korkeimmat; 55–59-vuotiailla se oli 74,8 prosenttia ja 60–64-vuotiailla 45,3 prosenttia. Vaikka 55–64-vuotiaiden työllisyysaste 60,0 prosenttia on historiallisen korkea, se on selvästi matalampi kuin muissa Pohjoismaissa. Erityisesti ikääntyvien miesten työllisyysaste on matala. Vuonna 2014 se oli EU-maiden keskitason alapuolelle. Sen sijaan muut Pohjoismaat olivat vähintään kymmenen prosenttiyksikköä EU:n keskiarvoa ylempänä. Suomen ero Ruotsiin on 20 prosenttiyksikköä. Ero on suuri vaikka se osittain selittyykin osa-aikatyöllä.

SAMMANFATTNING

Ett av de viktigaste målen för 2005 års arbetspensionsreform var att på lång sikt senarelägga pensioneringarna med 2–3 år. Hur detta mål realiserats följs upp med hjälp av den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar. Våren 2009 avtalade Matti Vanhanens regering och arbetsmarknadsorganisationerna om ett konkret höjningsmål för den förväntade pensioneringsåldern: 62,4 år senast år 2025. I motsats till genomsnittsåldern och medianåldern påverkas den förväntade pensioneringsåldern inte av befolkningens åldersstruktur. Den bidrar således med information om förändringen i pensioneringsåldern över tid. Den förväntade pensioneringsåldern beräknas utifrån antalet nya arbetspensionerade.

År 2015 var den förväntade pensioneringsåldern 61,1 år, vilket innebar en sänkning med 0,1 år från året innan. För män var den förväntade pensioneringsåldern 61,2 år och för kvinnor 61,0 år. Under de senaste åren har skillnaderna mellan män och kvinnor varit små och emellanåt har den förväntade pensioneringsåldern varit högre för män än för kvinnor och tvärtom. Före 2005 års pensionsreform var den förväntade pensioneringsåldern för män ca ett halvt år lägre än för kvinnor.

Den förväntade pensioneringsåldern har nu stigit med nästan två år från nivån före pensionsreformen, vilket är en kraftig höjning. Det var väntat att den kraftiga höjningen under de senaste åren skulle plana ut. Av flera skäl har det varit motiverat att vänta sig att höjningstakten avtar. Den snabba höjningen av pensioneringsåldern har framför allt varit en följd av att det har gallrats bland pensionsalternativen. Både arbetslöshetspensionen och den individuella förtidspensionen har avskaffats. Avskaffandet av dem har haft en höjande inverkan på den förväntade pensionsåldern, men höjer den inte längre. Däremot kan invalidpensionsfrekvensen förväntas minska fortsättningsvis i framtiden.

Fastän utvecklingen vände neråt i fjol, torde sänkningen vara tillfällig. Det finns goda grunder att förvänta sig att pensioneringsåldern börjar stiga igen. Pensionsreformen år 2017 tros höja den förväntade pensioneringsåldern, eftersom den kommer att höja den lägsta åldern för ålderspension. Därutöver påverkas utvecklingen av pensioneringsåldern i synnerhet av sysselsättningsutvecklingen och av finländarnas attityder och beteendeförändringar vad gäller pensionering. Finländarnas allt bättre hälsa minskar också förekomsten av arbetsoförmåga och höjer således på pensioneringsåldern.

År 2015 gick fler än 74 000 personer i arbetspension. Antalet ökade med fyra tusen från året innan. Under de närmaste åren torde antalet nypensionerade hållas vid drygt 70 000. I år kan antalet nypensionerade förväntas minska en aning från i fjol.

Antalet nya sjukpensionstagare har minskat de senaste åren. Sjukpensionen börjar också allt oftare som delpension. År 2015 gick var fjärde nypensionerad i pension på grund av arbetsoförmåga. En fjärdedel av dem som blev sjukpensionerade i fjol fick delpension, som uppgår till hälften av full pension. De som får sjukpension som delpension fortsätter vanligtvis i arbetslivet vid sidan av pensionen.

Tre av fyra nypensionerade gick i ålderspension. I fjol gick 55 000 personer i ålderspension. Det är det högsta antalet under statistikhistorien. I likhet med föregående år började mindre än 1 000 personer få specialpension för lantbruksföretagare. I samband med

2005 års pensionsreform slopades rätten till arbetslöshetspension för dem som är födda 1950 eller senare, vilket innebär att de sista arbetslöshetspensionerna beviljades år 2011.

Sysselsättningsgraden bland äldre fortsatte stiga under år 2015. Till följd av finanskrisen år 2009 minskade sysselsättningsgraden i åldersgruppen 55–64 år, men steg snabbt till en högre nivå än före krisen och har sedan fortsatt att stiga. I fjol var sysselsättningsgraderna bland både 55–59-åringarna och 60–64-åringarna de högsta i statistikhistorien; för 55–59-åringarna var den 74,8 procent och för 60–64-åringarna var den 45,3 procent. Även om 60,0 procents sysselsättningsgrad bland 55–64-åringarna var historiskt hög, var den klart lägre än i de andra nordiska länderna. I synnerhet bland äldre män är sysselsättningsgraden låg. År 2014 var den lägre än EU-genomsnittet. De övriga nordiska länderna låg däremot minst tio procentenheter högre än EU-medeltalet. Skillnaden mellan Finland och Sverige är 20 procentenheter. Det är en stor skillnad, även om den delvis förklaras av deltidsarbete.

SUMMARY

One of the central aims of the 2005 earnings-related pension reform was to extend the effective retirement age by 2–3 years in the long run. The realisation of this long-term aim is monitored with the expected effective retirement age of the 25-year-olds. In the spring of 2009, the government of Prime Minister Matti Vanhanen and the labour market organisations set a more specific target for the aimed increase of the expected effective retirement age: 62.4 years by 2025. Contrary to the average and mean age, the expected effective retirement age is not affected by the demographic age structure. Therefore, it can be used to review changes in the effective retirement age over time. The expected effective retirement age is calculated based on all new retirees on earnings-related pensions.

In 2015, the expected effective retirement age was 61.1 years, a decrease of 0.1 years compared to the previous year. For men, the expected effective retirement age was 61.2 years and for women 61.0 years. In recent years, the gender gap has been minor, and sometimes the expected effective retirement age for men has been higher than for women, or vice versa. Before the 2005 pension reform, men's expected effective retirement age was approximately six months lower than women's.

The expected effective retirement age has risen quite pronouncedly, by nearly two years, from the level before the 2005 pension reform. After the brisk rise in recent years, the decrease was to be expected. There are several reasons for this. First and foremost, the rapid growth in the effective retirement age has been a result of the elimination of some pension types. Both the unemployment pension and the individual early pension have been abolished. As a result, both these pension types have raised the expected effective retirement age but not the actual effective retirement age. A continued decline in starting disability pensions, on the other hand, is to be expected.

Although the expected effective retirement age declined last year, the decline is likely to be temporary. There are valid reasons to expect the effective retirement age to start rising again. The expected effective retirement age is believed to rise following the 2017 pension reform, which will raise the earliest eligibility age for old-age retirement. In addition, the development of the effective retirement age will be affected, in particular, by the development of the employment rate as well as by the attitude and change of behaviour of the Finnish people in relation to retirement. The improved health of Finnish people will also reduce disability and thus raise the effective retirement age.

In 2015, slightly more than 74,000 persons retired on an earnings-related pension. This was four thousand more than in 2014. In the next few years, the number of new retirees is likely to remain at a level of an ample 70,000 persons per year. In 2016, the number of new retirees is expected to decline slightly compared to 2015.

The number of new retirees on a disability pension has decreased over the last few years. At the same time, an increasing number of disability pensions begin as partial pensions. In 2015, nearly every fourth new retiree retired due to disability. Every fourth new retiree on a disability pension retired on a partial pension, which is half of the full pension. In general, retirees on a partial disability pension continue working while drawing the pension.

Three out of four new retirees retired on an old-age pension. Last year, circa 55,000 people retired on an old-age pension. This exceeded all previous statistical records. As in the last few years, less than 1,000 individuals retired on a special farmer's pension. In connection with the 2005 pension reform, the right to the unemployment pension was abolished for persons born in 1950 or later. The last unemployment pensions were thus granted in 2011.

The employment rate of the elderly continued to rise in 2015. As a result of the financial crisis in 2009, the employment of 55–64-year-olds decreased, only to rise again quickly to above its previous level. The employment rate has continued to rise ever since. Last year, the employment rates of both 55–59-year-olds and 60–64-year-olds exceeded all previous statistical records: for 55–59-year-olds it was 74.8 per cent and for 60–64-year-olds 45.3 per cent. Although the employment rate of 60.0 per cent for 55–64-year-olds is record-high, it is clearly lower than in the other Nordic countries. In particular, the employment rate of elderly men is low. In 2014, it was below the average level in EU countries. The other Nordic countries, on the other hand, were at least ten percentage points above the average EU level. The difference between Finland and Sweden was 20 percentage points. Although the difference can partly be explained by part-time work, the gap is extensive.

LUKIJALLE

Tämä raportti sisältää tietoja keskeisimmistä eläkkeellesiirtymisikää kuvaavista tunnusluvuista Suomessa. Ne ovat eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani. Tunnusluvut on laskettu kaikista työeläkkeelle siirtyneistä vuosilta 1996–2015. Yksityisen sektorin osalta tarkastelu ulottuu vuoteen 1983.

Eläkkeellesiirtymisiän odote lasketaan eläkkeiden alkavuuksien avulla. Se täyttää eläkkeellesiirtymisikää kuvaavalle mittarille asetetut tavoitteet, koska se reagoi eläkkeiden alkavuuksiin heti ja oikeansuuntaisesti ja on väestön ikärakenteesta riippumaton.

Odotteesta julkaistiin ensimmäinen raportti kesäkuussa 2003: *Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta* (Eläketurvakeskuksen raportteja 2003:32). Eläkkeellesiirtymisiän problematiikkaa ja siihen vaikuttavia tekijöitä on kuvattu myös Jari Kanniston tutkimuksessa *Eläkkeellesiirtymisiän mittaaminen* (Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 2006:1).

Tilastovuodesta 2003 lähtien on eläkkeellesiirtymisikää koskevia tilastoja julkaistu Eläketurvakeskuksen tilastoraportteja -sarjassa. Tilastovuodesta 2006 lähtien raportti on julkaistu kolmikielisenä. Tästä vuodesta alkaen *Eläkkeellesiirtymisikä Suomen työeläkejärjestelmässä* -julkaisu ilmestyy Eläketurvakeskuksen tilastoja -sarjassa.

Helmikuussa 2008 julkaistiin pohjoismaisena yhteistyönä tilastoraportti *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions; Statistical Report 2/2008). Siinä esitetään vertailukelpoiset eläkkeellesiirtymisikää koskevat tunnusluvut kustakin pohjoismaasta.

Tämän raportin sisällöstä vastaavat kehityspäällikkö Jari Kannisto ja tilastosuunnittelija Heidi Nyman, joille pyydetään osoittamaan julkaisun sisältöä koskevat kyselyt ja ehdotukset.

Helsingissä huhtikuussa 2016
Eläketurvakeskus

TILL LÄSAREN

Denna rapport redogör för de viktigaste måtten som beskriver pensioneringsåldern i Finland. Dessa är den förväntade pensioneringsåldern, den genomsnittliga pensioneringsåldern och medianen. De beskrivande måtten har uträknats utifrån alla som arbetspensionerats åren 1996–2015. I fråga om den privata sektorn sträcker sig granskningen till år 1983.

Den förväntade pensioneringsåldern beräknas med hjälp av pensioneringsfrekvensen. Den fyller de krav som har ställts på ett mått som beskriver pensioneringsåldern, eftersom den reagerar på pensioneringsfrekvensen omedelbart och i rätt riktning och är oberoende av befolkningens åldersstruktur.

Den första rapporten om den förväntade pensioneringsåldern publicerades i juni 2003: *Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta* (Eläketurvakeskuksen raportteja 2003: 32). Problematiken i anslutning till pensioneringsåldern och de faktorer som påverkar denna beskrivs också i Jari Kannistos undersökning *Eläkkeelle-siirtymisiä mittaaminen* (Eläketurvakeskuksen tutkimuksia 2006:1).

Sedan statistikåret 2003 har statistik om pensioneringsåldern publicerats i Pensionskyddscentralens serie med statistikrapporter. Sedan statistikåret 2006 har rapporten publicerats på tre språk. Från och med i år utkommer *Pensioneringsåldern inom arbetspensions-systemet i Finland* i serien Statistik från Pensionskyddscentralen.

I februari 2008 publicerade de nordiska länderna en gemensam samnordisk rapport, *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions, Statistical Report 2/2008). I den framställs jämförbara mått på pensioneringsåldern i varje nordiskt land.

För innehållet i den här rapporten svarar utvecklingschef Jari Kannisto och statistikplanerare Heidi Nyman. Vardera tar gärna emot frågor och förslag om innehållet i publikationen.

Helsingfors, april 2016
Pensionskyddscentralen

INTRODUCTION

This report includes data on the key figures depicting the effective retirement age in Finland. They include the expected effective retirement age, the average age and the median age. The key figures are calculated for all new retirees on an earnings-related pension in 1996–2015. For the private sector, the review goes back to the year 1983.

The expected effective retirement age is calculated based on starting pensions. It meets the targets set to describe the effective retirement age since it reacts immediately and in the right direction to starting pensions and is independent of demographic age structure.

The first report of the expected effective retirement age was published in June 2003: *Missä iässä eläkkeelle? Raportti työeläkkeelle siirtymisen iästä ja sen mittaamisesta*, Finnish Centre for Pensions, Reports 2003:32. The problematics of the effective retirement age and related factors have been depicted also in Jari Kannisto's study *Eläkkeellesiirtymisiän mittaaminen*, Finnish Centre for Pensions, Studies 2006:1.

As of the statistical year 2003, all statistics regarding the effective retirement age have been published in the series Finnish Centre for Pensions, Statistics. As of the statistical year 2006, the report has been published in three languages (Finnish, Swedish and English). As of this year, the publication *Effective retirement age in the Finnish earnings-related pension scheme* is published in the series Finnish Centre for Pensions, Statistics.

In February 2008, a joint Nordic publication – *Expected effective retirement age in the Nordic countries* (Finnish Centre for Pensions, Statistical Report 2/2008) – was published. It includes comparable key figures on the effective retirement age in each Nordic country.

Development Manager Jari Kannisto and Statistical Planner Heidi Nyman are in charge of the content of this report and welcome feedback regarding the content and future development of the publication

Helsinki, April 2016
The Finnish Centre for Pensions

SISÄLTÖ

TIIVISTELMÄ	3
LUKIJALLE	9
1 Eläkkeellesiirtymisikä ja eläkkeellesiirtymisiän odote	17
Eläkkeellesiirtymisiän odotteen määritelmä ja laskutapa	18
Odotteelle asetetut vaatimukset.....	19
2 Eläkkeellesiirtymisiän odotteen kehitys	20
Näkökohtia tulevasta kehityksestä.....	21
3 Käytetyt käsitteet	24
4 Tilastojen tulkinnessa huomioon otettavia lakimuutoksia	26
Kuviot ja taulukot	53
I Eläkkeellesiirtymisikä	53
II Työeläkkeelle siirtyneet.....	63
III Työeläkevakuutetut	69

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	5
TILL LÄSAREN	10
1 Pensioneringsåldern och den förväntade pensioneringsåldern	29
Definition och beräkning av den förväntade pensioneringsåldern.....	30
Krav på den förväntade pensioneringsåldern	31
2 Den förväntade pensioneringsålderns utveckling	32
Synpunkter på den kommande utvecklingen	33
3 Begrepp som använts	36
4 Lagändringar som bör beaktas i tolkningen av statistiken	38
Figurer och tabeller	53
I Pensioneringsålder	53
II Nya arbetspensionerade	63
III Arbetspensionsförsäkrade	69

CONTENTS

SUMMARY	7
INTRODUCTION	11
1 Effective retirement age and expected effective retirement age	41
What is the expected effective retirement age and how is it calculated?	42
Requirements set for the expectancy	43
2 Development of the expected effective retirement age	44
Future outlook.....	45
3 Concepts	48
4 Legislative changes to consider in the analysis of the statistics	50
Charts and tables	53
I Effective retirement age	53
II Persons retired on an earnings-related pension	63
III Persons insured for earnings-related pension benefits	69

Taulukoissa käytetyt symbolit:

- Ei tapauksia
- .. Tietoa ei ole saatavissa tai sitä ei julkaista tapausten vähäisyyden takia
- . Tieto on loogisesti mahdoton

Använda symboler:

- Inga fall
- .. Uppgift ej tillgänglig eller utesluten p g a det ringa antalet fall
- . Logiskt omöjligt

Symbols used in the tables:

- Magnitude nil
- .. Data not available or not published due to small number of cases
- . Category not applicable

KUVIOLUETTELO

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote	
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	55
1a. Työeläkkeelle siirtyneet sektoreittain.....	55
2. Eläkkeellesiirtymisiän odote ikäluokittain vuonna 2015	
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	56
3. Eläkkeellesiirtymisiän odote sukupuolittain	
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	56
3a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	57
3b. Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	57
4. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani	
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet.....	58
4a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet.....	58
5. Työeläkkeelle vuonna 2015 siirtyneet	
5a. Kaikki ikäryhmittäin.....	65
5b. 50–69-vuotiaat yksivuotisikäluokittain.....	65
6. Työeläkkeelle vuosina 2014 ja 2015 siirtyneet 50–69-vuotiaat iän mukaan	
6a. Lukumäärä.....	66
6b. Osuus työeläkevakuutetuista.....	66
7. Työeläkkeelle vuonna 2015 siirtyneet 50–69-vuotiaat sukupuolen mukaan	
7a. Lukumäärä.....	67
7b. Osuus työeläkevakuutetuista.....	67
8. Työeläkevakuutetut ikäryhmittäin.....	71
9. Työeläkevakuutetut iän mukaan 1.1.2015.....	71

TAULUKKOLUETTELO

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote 25- ja 50-vuotiaille.....	59
2. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani.....	60
3. Eläkkeelle siirtyneiden keskiarvoikä eläkelajin mukaan.....	61
4. Työeläkkeelle siirtyneet eläkelajin mukaan.....	68

FÖRTECKNING ÖVER FIGURER

1. Förväntad pensioneringsålder	
Alla nya arbetspensionerade	55
1a. Nya arbetspensionerade sektorsvis	55
2. Förväntad pensioneringsålder efter åldersgrupp år 2015	
Alla nya arbetspensionerade	56
3. Förväntad pensioneringsålder efter kön	
Alla nya arbetspensionerade	56
3a. Nya pensionerade inom privata sektorn	57
3b. Nya pensionerade inom offentliga sektorn	57
4. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median	
Alla nya arbetspensionerade	58
4a. Nya pensionerade inom privata sektorn	58
5. Nya arbetspensionerade år 2015	
5a. Alla efter åldersgrupp	65
5b. 50–69-åriga efter ettåriga åldersgrupper	65
6. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade efter ålder åren 2014 och 2015	
6a. Antal	66
6b. Andel av arbetspensionsförsäkrade	66
7. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade år 2015 efter kön	
7a. Antal	67
7b. Andel av arbetspensionsförsäkrade	67
8. Arbetspensionsförsäkrade efter åldersgrupp	71
9. Arbetspensionsförsäkrade efter ålder 1.1.2015	71

FÖRTECKNING ÖVER TABELLER

1. Förväntad pensioneringsålder för 25- och 50-åringar	59
2. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median	60
3. Nya pensionärers genomsnittsålder efter pensionsslag	61
4. Nya arbetspensionerade efter pensionsslag	68

LIST OF CHARTS

1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy)	
All persons retired on an earnings-related pension	55
1a. Persons retired on an earnings-related pension by sector	55
2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by age group in 2015	
All persons retired on an earnings-related pension	56
3. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by gender	
All persons retired on an earnings-related pension	56
3a. Persons retired on a private-sector pension.....	57
3b. Persons retired on a public-sector pension	57
4. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median age	
All persons retired on an earnings-related pension	58
4a. Persons retired on a private-sector pension.....	58
5. Persons having retired on an earnings-related pension in 2015	
5a. All persons by age group.....	65
5b. 50–69-year-olds by one-year age groups	65
6. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2014 and 2015 by age	
6a. Number	66
6b. Share of the insured.....	66
7. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2015 by gender	
7a. Number.....	67
7b. Share of the insured.....	67
8. Persons insured for earnings-related pension benefits by age group	71
9. Persons insured for earnings-related pension benefits by age at 1.1.2015.....	71

LIST OF TABLES

1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) for 25- and 50-year-olds	59
2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median	60
3. Average age for persons having retired by pension benefit.....	61
4. Persons having retired on an earnings-related pension by pension benefit	68

1 Eläkkeellesiirtymisikä ja eläkkeellesiirtymisiän odote

Eläkkeellesiirtymisiän perinteiset mittaustavat, aritmeettinen keskiarvo ja mediaani, soveltuvat huonosti ajassa tapahtuvan muutoksen mittaamiseen. Väestön ikääntyessä eläkkeelle siirtyvien keski-ikä nousee, vaikka ikäluokkakohtainen eläkkeiden alkavuus ei muuttuisi. Tämä on näkynyt erityisesti viime vuosina, kun suuret ikäluokat ovat tulleet vanhuuseläkeikään. Ensimmäinen suurempi ikäluokka, vuonna 1945 syntyneet, täytti 63 vuotta vuoden 2008 aikana. Samalla kun eläkkeelle siirtyneiden kokonaismäärä on tasaisesti noussut, myös eläkkeellesiirtymisiän keskiarvo ja mediaani ovat nousseet. Vuonna 2010 Suomen historian suurin syntymävuosiluokka, 1947 syntyneet, saavutti vanhuuseläkeiän alarajan. Se nosti osaltaan eläkkeelle siirtyneiden määrää.

Työttömyyseläke lakkautettiin vuonna 2009 niin, että 1950 tai sen jälkeen syntyneillä ei ole siihen oikeutta. Työttöminä heillä on kuitenkin tietyin edellytyksin oikeus vähentämättömään vanhuuseläkkeeseen 62-vuotiaana. Lakimuutoksen vuoksi eläkkeelle siirtyneiden määrä laski vuonna 2010 yli kymmenen prosenttia. Sen jälkeen eläkkeelle siirtyneiden määrä pysyi muutaman vuoden 70 000 henkilön tasolla ja nousi 3 000 eläkkeensaajalla vuonna 2013. Luultavasti vuonna 2014 eläkkeelle siirtyneiden määrä olisi pysynyt tuolla samalla tasolla, mutta varhennetun vanhuuseläkkeen poistaminen vuonna 1952 syntyneiltä ja sitä nuoremmilta leikkasi eläkkeelle siirtyneiden määrän 70 000 henkilön tasolle. Viime vuonna vanhuuseläkkeelle siirtyneiden määrässä tehtiin taas ennätys, kun 55 000 henkilöä jäi vanhuuseläkkeelle. Samalla koko eläkkeelle siirtyneiden joukko nousi 74 000 henkilöön.

1940-luvulla syntyneet suuret ikäluokat ovat nyt pääosin eläkkeellä. Koska jatkossa eläkeikää lähestyvät ikäluokat pienenevät, vuonna 2009 työeläkkeelle siirtyneiden määrä (80 000) näyttää jäävän ennätykseksi. Vaikka eläkkeelle siirtyneiden määrällinen ennätysvuosi on jo ohitettu, eläkkeensaajien kokonaismäärä jatkaa yhä kasvuaan.

Eläketurvakeskuksessa on seurattu eläkkeellesiirtymisiän kehitystä tunnusluvulla, johon väestön ikärakenne ei vaikuta. Sitä nimitetään **eläkkeellesiirtymisiän odotteeksi**. Odote kuvaa eläkkeelle siirtymisen iässä tapahtuvaa kehitystä. Se reagoi heti ja oikeansuuntaisesti eläkkeiden alkavuudessa tapahtuviin muutoksiin. Odote otettiin käyttöön vuonna 2003. Yksityisen sektorin osalta eläkkeellesiirtymisiän odote on voitu laskea takautuvasti vuodesta 1983 ja julkisen sektorin sekä koko työeläkejärjestelmän osalta vuodesta 1996 lähtien.

Odote lasketaan sekä 25- että 50-vuotiaalle. 25-vuotiaan odote kuvaa koko työeläkevakuutetun väestön eläkkeellesiirtymisikä ja sitä käytetään virallisena mittarina kuvaamaan eläkkeellesiirtymisiässä tapahtuvia muutoksia. 50-vuotiaan odote lasketaan 50 vuotta täyttäneistä vakuutetuista. Koska laskennassa eivät ole mukana alle 50-vuotiaana eläkkeelle siirtyneet, 50-vuotiaan odote on aina korkeampi kuin 25-vuotiaan odote. Ero kuvaa 25–49-vuotiaana eläkkeelle siirtyneiden vaikutusta eläkkeellesiirtymisikään. Vuosittain työeläkkeelle siirtyvistä noin 10 prosenttia on alle 50-vuotiaita.

Eläkkeellesiirtymisiän odotteen määritelmä ja laskutapa

Eläkkeellesiirtymisiän odote kuvaa keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää, joka muodostuu tietynikäisille vakuutetuille, kun oletetaan, että ikäluokittainen eläkealkavuus ja kuolevuus säilyvät tarkasteluvuoden tasolla.

Eläkkeellesiirtymisiän odote saadaan siten, että ensin lasketaan vakuutettujen kuolevuus ja eläkealkavuus jokaiselle ikäluokalle tarkasteluvuoden aikana. Näitä osuuksia käyttäen voidaan laskea, kuinka moni valitun kokoisesta ja ikäisestä vakuutettujen joukosta (vaikkapa 100 000 25-vuotiaasta) siirtyisi vuoden kuluessa eläkkeelle. Vuotta vanhempana jäljellä olevien vakuutettujen määrä saadaan vähentämällä alkuperäisestä määrästä eläkkeelle siirtyneet ja kuolevuuden avulla laskettu kuolleiden määrä. Jatkamalla näin vuosi kerrallaan vanhuuseläkeikään saakka saadaan laskennalliset eläkkeelle siirtyvien lukumäärät kaikille ikäluokille. Näistä laskennallisista eläkkeelle siirtymisistä laskettu keski-ikä on eläkkeellesiirtymisiän odote.

Eläkkeellesiirtymisiän odotteen laskentakaava:

Eläkkeelle siirtymisen todennäköisyys iässä j saadaan kaavasta:

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

ja eläkkeellesiirtymisiän odote on lukujen A_j ikäkeskiarvo:

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

e_j = eläkealkavuus iässä j

y_j = kuolemanvaara iässä j

m = valittu lähtöikä

Suomessa vuoden 2004 loppuun asti yleinen eläkeikä oli 65 vuotta. Tämän vuoksi kaavan pääteikä oli vuonna 2004 ja sitä aiemmin 65 vuotta. Vuoden 2005 alusta yleinen eläkeikäraja muuttui siten, että vanhuuseläkkeelle voi siirtyä joustavasti ikävälillä 63–68 vuotta. Tästä syystä odotteen laskentakaavan yläikäraja nostettiin 70 ikävuoteen vuodesta 2005 lähtien. Pääteikärajan nostamisen 65 vuodesta 70 vuoteen on arvioitu nostavan odotetta noin 0,1 vuodella.

Odotteelle asetetut vaatimukset

- Tunnusluku reagoi oikein eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin. Se laskee, jos eläkkeiden alkavuus nousee jossakin vanhuuseläkeikänuoremmassa ikäluokassa ja nousee, jos eläkkeiden alkavuus laskee.
- Tunnusluku reagoi vain eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin. Siihen eivät saa vaikuttaa väestölliset ilmiöt kuten väestön ikärakenne.
- Tunnusluku reagoi välittömästi eläkkeiden alkavuuksissa tapahtuviin muutoksiin, koska laskelmat perustuvat alkaneisiin eläkkeisiin. Jos laskelmat tehtäisiin eläkkeellä olevien pohjalta, muutokset näkyisivät tuloksissa hitaasti.
- Tunnusluvun laskemisessa tarvittava tilastomateriaali on saatavilla. Eläketurvakeskuksessa ylläpidetään keskitettyä rekisteriä kaikista työeläkkeistä ja työeläkevakuutetuista, mikä mahdollistaa alkavuusperusteisen tarkastelun.

Eläkkeellesiirtymisiän odote täyttää hyvin edellä esitetyt neljä perusvaatimusta. Lisävaatimukseksi voitaisiin vielä asettaa esim. kansainvälinen vertailtavuus. Vertailukelpoisen aineiston saaminen saattaa kuitenkin olla ongelmallista, vaikka Pohjoismaiden osalta tässä onkin onnistuttu. Odotetta ei myöskään ole mielekäästä laskea kovin pienelle perusjoukolle, koska alkaneiden eläkkeiden määrän tulee kuvata eläkkeelle siirtymisen todennäköisyyttä perusjoukon kussakin ikäluokassa. Tämä vaatimus asettaa peruspopulaation jo niin suureksi, että esimerkiksi yksittäisen yrityksen henkilöstöstä odotteen laskeminen ei ole mielekäästä.

2 Eläkkeellesiirtymisiän odotteen kehitys

Vuonna 2015 eläkkeellesiirtymisiän odote työeläkejärjestelmässä oli 61,1 vuotta; laskua 0,1 vuotta edellisestä vuodesta. 50-vuotiaan odote pysyi ennallaan ja oli 62,8 vuotta. Muutos edelliseen vuoteen oli pieni, mutta odotettu. Useasta syystä on ollut perusteltua odottaa eläkkeellesiirtymisiän nousuvauhdin taittuvan. Sekä 25- että 50-vuotiaan odote ovat nyt nousseet likimain kahdella vuodella eläkeuudistusta edeltävästä tasosta. Eläkkeellesiirtymisiän ripeä nousu on ollut seurausta ennen kaikkea eläkevaihtoehtojen karsimisesta. Sekä työttömyyseläke että yksilöllinen varhaiseläke on lakkautettu. Myös varhennetun vanhuuseläkkeen poistaminen vuonna 1952 syntyneiltä ja sitä nuoremmilta on myöhentänyt eläkkeelle siirtymistä – erityisesti vuonna 2014. Jatkossa näiden eläkelajien poistuminen ei enää nosta eläkkeellesiirtymisikää.

Vaikka odotteen kehityksessä tapahtui viime vuonna pieni notkahdus alaspäin, lasku jäänee väliaikaiseksi. On hyviä perusteita odottaa eläkkeellesiirtymisiän jälleen nousevan. Jatkossa nousu lienee kuitenkin aiempaa maltillisempaa. Vastedes eläkkeellesiirtymisiän tuleva kehitys on riippuvainen monista eri tekijöistä. Vuoden 2017 eläkeuudistuksen uskotaan nostavan eläkkeellesiirtymisiän odotetta, koska se nostaa vanhuuseläkkeen alaikärajaa. Keskeisellä sijalla ovat talous- ja työllisyyskehityksen ohella myös työelämän laatu- kysymykset ja henkilökohtaiset valinnat. Myös suomalaisten koheneva terveydentila vähentää työkyvyttömyyttä ja nostaa siten eläkkeellesiirtymisikää.

Vuonna 2015 yksityisellä sektorilla 25-vuotiaan odote oli 61,3 vuotta. Odote ei muuttanut edellisestä vuodesta. Alimmillaan odote oli vuonna 1986 (56,6 vuotta). Tuolloin yksityisellä sektorilla tulivat voimaan joustavan eläkeikäjärjestelyn eläkelajit, yksilöllinen varhaiseläke ja varhennettu vanhuuseläke. Myös 50-vuotiaan odote on noussut nopeasti vuoden 1986 sukelluksen (58,4 vuotta) jälkeen. Vuonna 2015 se oli 62,9 vuotta. Eläkkeellesiirtymisikä on siis noussut 1980-luvun alimmalta tasoltaan 4,7 vuotta.

Julkisella sektorilla odote on noussut yksityistä sektoria enemmän. Samalla viime vuoden lasku kohdistui vain julkiseen sektoriin. Vuodesta 2002 on 25-vuotiaan odote noussut julkisella sektorilla kolmella vuodella ja yksityisellä sektorilla vähän yli kahdella vuodella. Vuonna 2015 julkisella sektorilla 25-vuotiaan odote laski edellisvuodesta 0,2 vuodella 61,4 vuoteen. Viime vuonna 50-vuotiaan odote oli 63,2 vuotta, laskua edellisvuodesta oli 0,1 vuotta. Viime vuoden alenemasta huolimatta julkisen sektorin eläkkeellesiirtymisiän odote on korkeampi kuin yksityisen sektorin.

Miesten ja naisten välinen ero eläkkeellesiirtymisiässä on pieni. Työuran alussa ja lopussa naisilla on hieman miehiä suurempi riski jäädä eläkkeelle ja näin hieman alhaisempi eläkkeellesiirtymisikä kuin miehillä. Muuten miesten ja naisten eläkkeelle siirtyminen on samanlaista. Viime vuonna 25-vuotiaiden miesten eläkkeellesiirtymisiän odote oli 61,2 vuotta ja naisten 61,0 vuotta. Kuviossa 2 on esitetty työeläkkeelle siirtyneiden odote kaikille ikäluokille 25 vuodesta alkaen. Nuorilla miehillä odote oli siis hieman korkeampi kuin naisilla, mutta ero häviää 40 ikävuoden jälkeen. Aiemmin ero oli huomattavasti suurempi: ennen vuoden 2005 eläkeuudistusta odote oli miehillä noin puoli vuotta alhaisem-

pi. Syynä eroon oli nuorempien miesten korkea työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus. Enää työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuudessa ei ole samanlaista eroa miesten ja naisten välillä.

Näkökohtia tulevasta kehityksestä

Vuoden 2005 eläkeuudistuksen yhteydessä keskeiseksi pitkän aikavälin tavoitteeksi asetettiin eläkkeelle siirtymisen myöhentäminen 2–3 vuodella. Sitä seurataan 25-vuotiaan eläkkeellesiirtymisiän odotteen avulla.

Vuoden 2005 eläkeuudistuksen odotetaan nostavan eläkkeellesiirtymisikää myös pitkällä aikavälillä. Eläketurvakeskuksessa tehtiin arvioita eläkkeellesiirtymisiän kehityksestä lain valmistelun yhteydessä. Vaikka nousuvauhti on ollut ripeää, jatkossa voidaan odottaa eläkkeellesiirtymisiän nousuvauhdin hidastuvan ennakoarvioiden mukaisesti. Vaikuttaa siltä, että nousu taittui viime vuonna, ja jatkossa nousu jatkuu aiempaa hitaampana.

Eläkeuudistus sisälsi useita eläkkeelle siirtymisen myöhentämiseen tähtääviä toimenpiteitä. Keskeinen taloudellinen kannustin oli korotettu 4,5 prosentin karttuma 63–68 vuoden iässä. Mitä pitempään työskentelee, sitä suuremmaksi vanhuuseläke muodostuu erityisesti kannustinkarttuman vuoksi. Myös eläkkeen rinnalla tehty työ kartuttaa uutta eläkettä.

Työttömyyseläke oli pitkään merkittävä eläkkeellesiirtymisreitti. Vuosittain työttömyyseläkkeelle siirtyi lähes 10 000 henkilöä heti täytettyään 60 vuoden ikärajan. Tämä vaikutti keskimääräistä eläkkeellesiirtymisikää alentavasti. Enää näin ei ole. Eläkkeelle siirtyminen on työttömyysilanteessa mahdollista vasta myöhemmässä iässä eikä 60-vuotiaiden ikäluokassa ole enää poikkeuksellisen suurta eläkkeelle siirtyvien joukkoa. Vanhuuseläkkeestä on tullut pääasiallinen reitti eläkkeelle ja nyt eläkkeelle siirrytään yleisimmin 63 vuoden iässä (ks. kuvio 5b.). Tietyin edellytyksin ennen vuotta 1958 syntyneillä työttömillä on edelleen oikeus vähentämättömään vanhuuseläkkeeseen 62-vuotiaana. Viime vuonna tätä mahdollisuutta käytti vajaat 4 000 henkilöä. Määrä oli hieman edellisvuosia pienempi.

Vuoden 2011 jälkeen työttömyyseläkkeitä ei ole enää myönnetty. Työttömyyseläkkeen lakkauttaminen vuonna 1950 ja sen jälkeen syntyneiltä on siis jo myöhentänyt eläkkeelle siirtymistä selvästi.

Useat 2000-luvulla toteutetut eri eläkelajeihin kohdistuneet ikärajamuutokset vaikuttavat eläkkeellesiirtymisikään. Yhtäältä joustava vanhuuseläkeikä on mahdollistanut vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle siirtymisen aiempaa nuorempana, toisaalta se mahdollistaa työssä jatkamisen aiempaa pitempään. Vuoden 2005 uudistuksessa varhennetun vanhuuseläkkeen ikäraja nousi 62 vuoteen eli vanhuuseläkkeen saattoi varhentaa korkeintaan vuodella. Vuoden 2014 jälkeen varhennettua vanhuuseläkettä ei ole myönnetty enää vuonna 1952 tai sen jälkeen syntyneille. Osa-aikaeläkkeen alaikäraja on nostettu useamman kerran. Vuonna 2015 se oli 61 vuotta. Osa-aikaeläkkeitä ei myönnetä enää vuonna 2017.

Odotteeseen vaikuttavat myös julkisen sektorin poikkeavat eläkeiät. Yhtäältä lakisääteistä vanhuuseläkeikää alempiin eläkeikiin oikeutettujen määrä laskee, toisaalta monen henkilökohtainen eläkeikä on yli nykyisen vanhuuseläkkeen alaikärajan 63 vuotta. Tämä on seurausta julkisen sektorin uusien ja vanhojen eläkelakien yhteensovittamisesta.

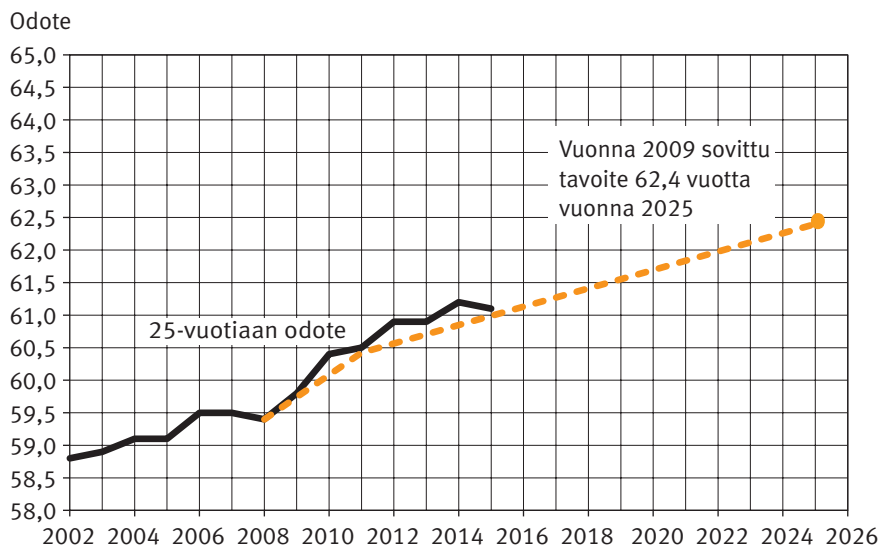
Kun tavoite eläkkeellesiirtymisiän myöhentymisestä alun perin asetettiin, sen saavuttamisen ajankohtaa ei määritelty tarkasti vaan puhuttiin pitkän aikavälin tavoitteesta. Ke-

väällä 2009 Matti Vanhasen hallitus ja työmarkkinajärjestöt neuvottelivat uudelleen työeläkejärjestelmän tavoitteista. Tuloksena saavutettiin yhteisymmärrys, joka sisälsi muun muassa tarkemman nousutavoitteen eläkkeellesiirtymisiän odotteelle: vähintään 62,4 vuotta vuonna 2025. Samalla kun tavoite sai tarkemmin määritellyn muodon, siitä tuli alkuperäistä kunnianhimoisempi. Vuonna 2008 eläkkeellesiirtymisiän odote oli 59,4 vuotta, joten tasaisella vauhdilla sen olisi pitänyt nousta vuosittain lähes 0,2 vuodella. Toisaalta jo tuolloin oli tiedossa, että kehitys tulisi olemaan alkupainotteinen vuoden 2005 eläkeuudistuksessa toteutettujen lakimuutosten vuoksi. Pelkästään työttömyyseläkkeen poistamisen arvioitiin nostavan eläkkeellesiirtymisikää runsaalla puolella vuodella vuoteen 2012 mennessä.

Myös Jyrki Kataisen hallitusohjelmassa vuonna 2011 toistettiin eläkkeellesiirtymisiän odotteen nousulle asetettu tavoite. Edelleen rakennepoliittisessa ohjelmassa vuonna 2013 vahvistettiin odotteen nousutavoite vähintään 62,4 vuoteen vuonna 2025. Koska vuonna 2012 eläkkeellesiirtymisiän odote oli 60,9 vuotta, tavoitteen saavuttaminen edellytti tuolloin tasaisella vauhdilla runsaan 0,1 vuoden vuosinousua. Nyt kaksi vuotta myöhemmin tavoitteen saavuttaminen edellyttää tasaisella vauhdilla edelleen runsaan 0,1 vuoden nousua vuosittain.

Kuvio

Eläkkeellesiirtymisiän odote: tavoite ja toteuma

Tavoitteen saavuttaminen tasaisella vauhdilla edellyttäisi
 - vuoden 2008 lähtötasosta vajaan 0,2 vuoden nousua vuosittain,
 - vuoden 2015 tasosta 0,1 vuoden nousua vuosittain.

Eläkkeellesiirtymisikä on noussut erityisesti työttömyyseläkkeen lakkauttamisen ja työkyvyttömyyseläkkeiden vähenemisen vuoksi.

Viime vuosina ikääntyneiden työllisyysaste on kehittynyt suotuisasti. Vuoden 2015 työllisyysasteet 55–64-vuotiaiden osalta antavat aihetta odottaa hyvää kehitystä eläkkeellesiirtymisiässä jatkossakin. Talouden kehitys toki ratkaisee myös ikääntyvien työllisyysasteen ja siten nykyisen kehityksen jatkon. Työllisyysaste 60–64-vuotiaiden ikäryhmässä on noussut 2000-luvulla yli 20 prosenttiyksikköä. Muutos on suuri, sillä ikäryhmän työl-

lisyysaste on lähes kaksinkertaistunut. Kaiken kaikkiaan 55–74-vuotiaiden työllisyyskehitys on ollut viime vuosina hyvää. Valitettavasti samaan aikaan alle 35-vuotiaiden työllisyys on heikentynyt ja viime vuonna sekä 25–29-vuotiaiden että 30–34-vuotiaiden työllisyysaste oli matalampi kuin kertaakaan 2000-luvulla.

Tulevina vuosina eläkkeellesiirtymisiän kehitykseen vaikuttaa yleisen talouskehityksen ohella keskeisesti eläkeuudistus 2017, joka tulee asteittain nostamaan vanhuuseläkeikää. Se nostaa vanhuuseläkkeen alaikärajaa vuonna 1955 ja sen jälkeen syntyneillä kolmella kuukaudella ikäluokittain niin, että vuonna 1958 syntyneillä ikäraja on 64 vuotta ja vuonna 1962 syntyneillä ikäraja on 65 vuotta.

Talouskehityksen ja eläkeuudistuksen lisäksi eläkkeellesiirtymisiän kehitykseen lähivuosina tulee vaikuttamaan olennaisesti kaksi seikkaa. Yhtäältä keskeinen merkitys on asenteilla ja käyttäytymismuutoksilla: miten ihmiset jatkavat vanhuuseläkeiän alarajan täyttämisen jälkeen työssä ja miten tähän suhtautuvat työnantajat. Toisaalta työttömyyseläkkeen poistamisen seurauksena joukko työttömiä odottaa 62 vuoden iän täyttämistä, jolloin heistä merkittävä osa voi jäädä vähentämättömälle vanhuuseläkkeelle. Tämä mahdollisuus on ennen vuotta 1958 syntyneillä, mikä on merkinnyt ja merkinnee myös lähivuosina 62-vuotiaana eläkkeelle siirtyvien suurta määrää. Kehitys näkyy ainakin osittain jo vuosien 2012 ja 2013 tilastoluvuissa. Varhennetun vanhuuseläkkeen poistaminen vähensi 62-vuotiaana eläkkeelle siirtyneiden määrää vuonna 2014 ja lisäsi vastaavasti viime vuonna 63-vuotiaana vanhuuseläkkeelle siirtyneiden määrää. Toki taloustilanteen kehitys tulee vaikuttamaan myös ikääntyneiden työllisyyteen ja sitä kautta erityisesti vanhuuseläkeiän alarajalla olevien mahdollisuuksiin jatkaa työelämässä. Jos talous kehittyy edelleen epäsuotuisasti, vanhuuseläkkeelle siirtyvien määrä nousee ja se puolestaan laskee eläkkeellesiirtymisiän odotetta.

Pitemmällä aikavälillä voidaan odottaa ikääntyvän työvoiman kysynnän kasvavan samalla kun tarjonta ikärakenteen seurauksena alenee. Työssä jatkamista tukee myös vuoden 2017 eläkeuudistus, joka tulee asteittain nostamaan vanhuuseläkeikää.

3 Käytetyt käsitteet

Eläkkeellesiirtymisikää kuvataan kolmella keskiluvulla: **eläkkeellesiirtymisiän odote**, **mediaani** ja **keskiarvoikä**. Eläkkeellesiirtymisiän odotteen laskentakaava on selostettu sivulla 18. Mediaani-ikä on aineiston keskimäinen havainto, ts. puolet eläkkeelle siirtyneistä on tätä nuorempia ja puolet vanhempia. Keskiarvoikä on eläkkeelle siirtyneiden ikien aritmeettinen keskiarvo. Mediaanin ja keskiarvoikä laskemisessa käytetään ikää eläkkeen alkaessa.

Edellä esitetyt keskiluvut kuvaavat eläkkeellesiirtymisikää eri tavoin ja sopivat näin ollen eri käyttötarkoituksiin. Siksi on perusteltua julkaista jatkossakin kaikkia kolmea keskilukua. Esimerkiksi kansainvälisissä vertailuissa käytetään yleisimmin keskiarvoa. Keskiarvo on myös kaikkien tuntema keskiluku ja sen vuoksi usein käytetty. Toisaalta, koska eläkkeellesiirtymisiän jakauma on hyvin vino, keskimäinen havainto eli mediaani kuvaa hyvin tyypillistä eläkkeellesiirtymisikää. Odote puolestaan mittaa parhaiten ajassa tapahtuvaa muutosta eläkkeellesiirtymisiässä.

Työeläkkeelle siirtyneeksi katsotaan henkilö, jonka omaan työuraan perustuva eläke (ei koske osa-aikaeläkettä) alkoi tilastovuoden aikana tai jonka eläkeoikeus on alkanut aiemmin, mutta eläkepäättös on tehty vasta tilastovuonna. Lisäksi edellytetään, että henkilö ei ole saanut omaan työuraan perustuvaa eläkettä ainakaan kahteen vuoteen. Eläkelaajikohtaisissa luvuissa edellytetään, että henkilö ei ole saanut ko. lajin mukaista eläkettä kahteen vuoteen. Vanhuuseläkkeelle siirtyneiden kohdalla tutkitaan, että henkilö ei ole saanut mitään omaan työuraan perustuvaa eläkettä (ei koske osa-aikaeläkettä) kahteen vuoteen. Perhe-eläkkeet eivät ole tarkastelussa mukana lainkaan.

Osa-aikaeläkkeelle siirtyneitä ei katsota eläkkeelle siirtyneiksi. Heidän katsotaan siirtyvän eläkkeelle vasta silloin, kun he siirtyvät osa-aikaeläkkeen jälkeen jollekin muulle eläkkeelle, useimmiten vanhuuseläkkeelle. Jos puolet osa-aikaeläkeläisistä tulkittaisiin eläkkeelle siirtyneiksi ja puolet työssä oleviksi, odotteen arvo olisi 0,25 vuotta julkaistua matlampi. Vuoden 2015 lopussa osa-aikaeläkettä sai 12 000 henkilöä.

Sektorikohtaisesti tarkastelu tehdään aina kyseisen sektorin kannalta, eli eläkkeelle siirtymistä pääteltäessä tutkitaan vain kyseisen sektorin eläkkeitä. Koko työeläkejärjestelmän kohdalla edellytetään, että henkilöllä ei ole ollut eläkettä kummaltakaan sektorilta kahteen vuoteen.

Työeläkevakuutetuilla tarkoitetaan tässä julkaisussa eläketurvan piiriin kuuluvia henkilöitä, jotka eivät saa omaan työuraan perustuvaa eläkettä (pois lukien osa-aikaeläke). Tarkasteluvuoden työeläkevakuutettu väestö lasketaan edellisen vuoden lopun työeläkevakuutetuista.

Työeläkejärjestelmä koostuu yksityisestä ja julkisesta sektorista. Työeläkevakuutetuista noin kolme neljästä työskentelee yksityisellä sektorilla ja joka kolmas julkisella sektorilla. Vuoden aikana molemmilla sektoreilla työskenteleviä on alle 10 prosenttia kaikista vakuutetuista.

Yksityiseen sektoriin kuuluvat:

- Työntekijän eläkelaki TyEL
- Merimieseläkelaki MEL
- Yrittäjän eläkelaki YEL
- Maatalousyrittäjän eläkelaki MYEL
- Laki maatalousyrittäjien luopumistuesta LUTUL

Julkiseen sektoriin kuuluvat:

- Valtion eläkelaki VaEL
- Kunnallinen eläkelaki KuEL
- Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki KiEL

Julkisen sektorin piiriin kuuluvat myös Kansaneläkelaitoksen ja Suomen Pankin toimihenkilöt, Ahvenanmaan maakunnan hallitus sekä kansanedustajat ja valtioneuvosto.

4 Tilastojen tulkinassa huomioon otettavia lakimuutoksia

1.1.1986 Yksityisellä sektorilla tulivat voimaan yksilöllinen varhaiseläke (alaikäraja 55 vuotta) ja varhennettu vanhuuseläke (alaikäraja 60 vuotta).

Yksityisellä sektorilla tuli voimaan eräiden työsuhteessa olevien taiteilijoiden ja toimittajien eläkelaki (TaEL).

Työttömyyseläkkeen ikäraja päätettiin palauttaa 55 vuodesta 60 vuoteen siten, että uusia ikäluokkia ei enää oteta työttömyyseläkkeen piiriin. Seuraavan kerran uusi ikäluokka pääsi työttömyyseläkkeelle vasta vuonna 1991 täytettyään 60 vuotta.

1.1.1987 Yksityisellä sektorilla tuli voimaan osa-aikaeläke (alaikäraja 60 vuotta).

1.7.1989 Julkisella sektorilla tulivat voimaan yksilöllinen varhaiseläke (alaikäraja 55 vuotta), varhennettu vanhuuseläke (alaikäraja 58 vuotta) ja osa-aikaeläke (alaikäraja 58 vuotta).

1.1.1991 Merimieseläkelakia (MEL) muutettiin siten, että Merimieseläkekassa liitettiin yksityisen sektorin vastuunjakojärjestelmään.

1.1.1994 Yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja nousi 55 vuodesta 58 vuoteen (vuoden 1939 jälkeen syntyneillä). Samanaikaisesti yksilöllisen varhaiseläkkeen saamisen ehtoja jonkin verran lievennettiin. Vastaavasti työttömyyseläkkeen saamisen ehtoja kiristettiin.

Osa-aikaeläkkeen ikäraja laski myös yksityisellä sektorilla 58 vuoteen.

1.1.1998 TaEL uudistettiin koskemaan kaikkea vähäistäkin yksityisen puolen työtä eli tuli voimaan ns. ”pätkätyölaki”, joka laajensi vakuutettujen piiriä. Vastaavat muutokset tehtiin myös julkisen sektorin työeläkelakeihin.

1.7.1998 Osa-aikaeläkkeen ikäraja laski väliaikaisesti 58 vuodesta 56 vuoteen.

1.1.2000 Yksilöllisen varhaiseläkkeen ikäraja nousi 58 vuodesta 60 vuoteen vuoden 1943 jälkeen syntyneillä. Julkisella sektorilla vuosina 1944–1946 syntyneillä ikäraja voi tietyin edellytyksin olla myös 58 vuotta ja vuonna 1947 syntyneillä 59 vuotta.

Työttömyyseläkkeen saamisen ehdoista poistui ns. tulevan ajan vaatimus.

1.1.2003 Osa-aikaeläkkeen ikärajan väliaikainen alennus poistui, ja ikäraja palautui 58 vuoteen kaikilla vuoden 1946 jälkeen syntyneillä.

1.1.2004 Yksilöllisen varhaiseläkkeen voivat saada vain vuonna 1943 tai sitä ennen syntyneet, julkisella sektorilla tietyin edellytyksin myös vuosina 1944–1947 syntyneet.

1.1.2005 Kaikki 18–67-vuotiaana tehty työeläkelaeissa vakuuttamisvelvollisuudelle asetetut ehdot täyttävä työ on vakuutettava, myös eläkkeen rinnalla tehty työ. Aiemmin työntekijäin eläkelaeissa alaikäraja oli 14 vuotta ja vakuuttamisvelvollisuus päättyi viimeistään 65 vuoden iän täyttämiseen.

Kaikki 18–67-vuotiaana tehty työ kartuttaa eläkettä. Työeläkevakuutetulla on eläketapahtuman sattuessa oikeus eläkkeeseen, jos työhistorian aikana ansioiden yhteismäärä on ylittänyt laissa säädetyn rajamäärän. Aiemmin alle 23-vuotiailla oikeus eläkkeeseen edellytti, että heille oli kertynyt lain piiriin kuuluvaa työskentelyaikaa vähintään 12 kuukautta.

Vanhuuseläkkeelle voi siirtyä joustavasti 63–68-vuotiaana.

Työttömyyseläkkeeseen ei ole enää oikeutta vuoden 1949 jälkeen syntyneillä.

1.1.2010 Osa-aikaeläkkeen ikäraja nousi 60 vuoteen vuoden 1952 jälkeen syntyneillä.

1.2.2012 1950-luvulla syntynyt 62 vuotta täyttänyt pitkäaikaistyötön voi tietyin edellytyksin saada vanhuuseläkkeen ilman varhennusvähennystä.

1.1.2013 Työeläkejärjestelmästä poistui mahdollisuus jäädä varhennetulle vanhuuseläkkeelle. Muutos koski vuonna 1952 tai sen jälkeen syntyneitä.

Osa-aikaeläkkeen alaikäraja nousi vuonna 1954 tai sen jälkeen syntyneillä 61 vuoteen.

1 Pensioneringsåldern och den förväntade pensioneringsåldern

De traditionella måtten på pensioneringsåldern, det aritmetiska medeltalet och medianen lämpar sig dåligt för att mäta en förändring i tiden. När befolkningen åldras ökar medelåldern för dem som går i pension, även om den åldersklassrelaterade pensioneringsfrekvensen inte förändras. Detta har syns speciellt de senaste åren när de stora årskullarna har uppnått pensionsåldern. Den första större årskullen, de som är födda 1945, fyllde 63 år under 2008. Samtidigt som det totala antalet nypensionerade har stigit jämnt har också medeltalet och medianen för pensioneringsåldern stigit. År 2010 uppnådde den största födelseårskullen i Finlands historia, 1947, den nedre åldersgränsen för ålderspension. Det bidrog till att öka antalet nypensionerade.

Arbetslöshetspensionen slopades år 2009 så att de som är födda 1950 eller senare inte längre har rätt till den. Som arbetslösa kan de under vissa förutsättningar ändå ha rätt till oförminskad ålderspension vid 62 års ålder. Till följd av lagändringen minskade antalet nypensionerade med över tio procent år 2010. Efter det hölls antalet nypensionerade kring 70 000 personer i några år och ökade med 3 000 pensionstagare år 2013. Antagligen skulle antalet nypensionerade ha hållits på samma nivå år 2014, men avskaffandet av förtida ålderspension för dem som är födda år 1952 eller senare minskade antalet nypensionerade till 70 000 personer. I föl blev det igen ett rekord i antalet nya ålderspensionstagare, när 55 000 personer gick i ålderspension. Samtidigt ökade hela mängden nypensionerade till 74 000 personer.

De stora årskullarna som fötts på 1940-talet är nu till huvudsakligen pensionerade. Eftersom de årskullar som i framtiden närmar sig pensionsåldern är mindre, ser det ut som om antalet nya arbetspensionstagare (80 000) år 2009 förblir rekord. Fast rekordåret för antalet nypensionerade redan har passerat, ökar det totala antalet pensionstagare fortsättningsvis.

Pensionsskyddscentralen har följt utvecklingen av pensioneringsåldern med ett nyckeltal, som inte påverkas av befolkningens åldersstruktur. Det kallas för den **förväntade pensioneringsåldern**. Måttet beskriver hur pensioneringsåldern utvecklas. Det reagerar omedelbart och i rätt riktning på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Måttet togs i bruk år 2003. För den privata sektorns del har den förväntade pensioneringsåldern beräknats retroaktivt från år 1983 och för den offentliga sektorn och hela arbetspensionssystemets del från år 1996.

Den förväntade pensioneringsåldern beräknas för både 25- och 50-åringar. Den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring beskriver hela den arbetspensionsförsäkrade befolkningens pensioneringsålder, och används som ett officiellt mått för att beskriva de förändringar som sker i pensioneringsåldern. Beräkningen av den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar baserar sig på försäkrade personer som fyllt 50 år. Eftersom beräkningen inte inkluderar personer som gått i pension före 50, är den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar alltid högre än för 25-åringar. Skillnaden visar hur pensionering vid 25–49 år inverkar på pensioneringsåldern. Av alla dem som går i arbetspension under ett år är ca 10 procent under 50 år.

Definition och beräkning av den förväntade pensioneringsåldern

Den förväntade pensioneringsåldern beskriver den genomsnittliga pensioneringsåldern för försäkrade i en viss ålder med antagandet att den åldersklassrelaterade pensioneringsfrekvensen och mortaliteten kvarstår på granskningsårets nivå.

Den förväntade pensioneringsåldern fås genom att man först räknar ut de försäkrades mortalitet och pensioneringsfrekvensen för varje åldersklass under granskningsåret. Med hjälp av dessa andelar kan man räkna hur många som i en till storleken bestämd mängd bestående av försäkrade i en viss ålder (exempelvis 100 000 stycken 25-åringar) skulle pensioneras inom ett år. Antalet återstående försäkrade som är ett år äldre fås genom att man från det ursprungliga antalet subtraherar de nypensionerade och antalet avlidna som uträknats utifrån mortaliteten. Då man på samma sätt fortsätter ett år i sänder fram till åldern för ålderspension, får man för samtliga åldersklasser fram det kalkylmässiga antalet personer som pensioneras. Medelåldern på basis av dessa kalkylmässiga nypensioneringar utgör den förväntade pensioneringsåldern.

Formel för beräkning av den förväntade pensioneringsåldern:

Pensioneringssannolikheten i åldern j fås genom följande formel:

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

och den förväntade pensioneringsåldern är åldersmedeltalet för siffrorna A_j :

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

e_j = pensioneringsfrekvensen i åldern j

y_j = dödsrisken i åldern j

m = vald utgångsålder

Fram till slutet av år 2004 var den allmänna pensionsåldern i Finland 65 år. Därför var slutåldern i formeln år 2004 och före det 65 år. I början av år 2005 ändrades den allmänna pensionsåldersgränsen så att man kan gå i ålderspension flexibelt i åldern 63–68 år. Därför höjdes den övre åldersgränsen i formeln för beräkning av den förväntade pensioneringsåldern till 70 år i början av år 2005. Höjningen av slutåldern från 65 till 70 år har uppskattats höja den förväntade pensioneringsåldern med ca 0,1 år.

Krav på den förväntade pensioneringsåldern

- Det beskrivande måttet reagerar på rätt sätt på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Det sjunker, om pensioneringsfrekvensen stiger i någon åldersgrupp som är yngre än pensionsåldern, och stiger, om pensioneringsfrekvensen sjunker.
- Det beskrivande måttet reagerar endast på förändringar i pensioneringsfrekvensen. Det får inte påverkas av befolkningsrelaterade fenomen, såsom befolkningens åldersstruktur.
- Måttet reagerar omedelbart på förändringar i pensioneringsfrekvensen, eftersom kalkylerna baserar sig på nya pensioner. Om kalkylerna gjordes utifrån dem som redan är pensionerade, skulle förändringarna synas långsamt i resultatet.
- Det statistiska material som behövs i kalkylerna finns tillgängligt. Pensionsskyddscentralen upprätthåller ett centralregister över alla arbetspensioner och arbetspensionsförsäkrade, vilket möjliggör en studie som grundar sig på pensioneringsfrekvensen.

Den förväntade pensioneringsåldern uppfyller mycket väl de fyra ovan nämnda grundkraven. Ett krav som ytterligare kunde tilläggas vore till exempel internationell jämförbarhet. Det kan dock vara problematiskt att få jämförbart material, även om det har lyckats i fråga om Norden. Det är inte heller ändamålsenligt att beräkna den förväntade pensioneringsåldern för en liten population, eftersom antalet löpande pensioner i varje åldersklass inom populationen bör beskriva pensioneringssannolikheten. Redan detta krav resulterar i en så stor population att det inte är ändamålsenligt att beräkna den förväntade pensioneringsåldern för personalen i ett enskilt företag.

2 Den förväntade pensioneringsålderns utveckling

År 2015 var den förväntade pensioneringsåldern inom arbetspensionssystemet 61,1 år, vilket innebär en sänkning med 0,1 år från året innan. Den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar var oförändrad, 62,8 år. Förändringen från året innan var liten, men väntad. Av flera skäl har det varit motiverat att vänta sig att höjningstakten avtar. Den förväntade pensioneringsåldern för såväl 25- som 50-åringar har nu stigit med nästan två år från nivån före pensionsreformen. Den snabba höjningen av pensioneringsåldern har framför allt varit en följd av att det har gällrats bland pensionsalternativen. Både arbetslöshetspensionen och individuell förtidspension har slopats. Avskaffandet av förtida ålderspension för dem som är födda 1952 eller senare har också senarelagt pensioneringarna – i synnerhet år 2014. I fortsättningen kommer avskaffandet av dessa pensionsslag inte längre att höja pensioneringsåldern.

Fastän det uppstod en liten svacka i utvecklingen i fjol, torde sänkningen vara tillfällig. Det finns goda grunder att förvänta sig att pensioneringsåldern igen börjar stiga. I fortsättningen kommer höjningen dock antagligen att vara måttligare. Hur pensioneringsåldern utvecklas i framtiden beror på många olika faktorer. Pensionsreformen år 2017 tros höja den förväntade pensioneringsåldern, eftersom den kommer att höja den lägsta åldern för ålderspension. Centrala faktorer utöver den ekonomiska utvecklingen och sysselsättningsutvecklingen är också kvalitetsfrågor inom arbetslivet och personliga val. Finländarnas allt bättre hälsa minskar också förekomsten av arbetsoförmåga och höjer således på pensioneringsåldern.

År 2015 var den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar inom den privata sektorn 61,3 år. Den förändrades inte från året innan. År 1986 var den förväntade pensioneringsåldern lägst (56,6 år). Inom den privata sektorn infördes då pensionsslag med flexibla pensionsåldersarrangemang, den individuella förtidspensionen och den förtida ålderspensionen. Också den förväntade pensioneringsåldern för 50-åringar har stigit snabbt efter dykningen år 1986 (58,4 år). År 2015 var denna siffra 62,9 år. Pensioneringsåldern har alltså stigit med 4,7 år från sin lägsta nivå på 1980-talet.

Inom den offentliga sektorn har den förväntade pensioneringsåldern stigit mer än inom den privata sektorn. Samtidigt gällde sänkningen i fjol endast den offentliga sektorn. Sedan år 2002 har den förväntade pensioneringsåldern för en 25-åring stigit med tre år inom den offentliga sektorn och med lite över två år inom den privata sektorn. År 2015 sjönk den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar inom den offentliga sektorn med 0,2 år till 61,4 år från året innan. I fjol var den förväntade pensioneringsåldern 63,2 år för 50-åringar, vilket innebar en sänkning med 0,1 år från föregående år. Trots sänkningen i fjol är den förväntade pensioneringsåldern högre inom den offentliga sektorn än den privata.

Skillnaden mellan mäns och kvinnors pensioneringsålder är liten. I början och i slutet av arbetslivet har kvinnor en litet större risk att bli pensionerade än män och därför är kvinnors pensioneringsålder litet lägre än mäns. I övrigt går män och kvinnor i pension på samma sätt. I fjol var den förväntade pensioneringsåldern för 25-åriga män 61,2 år och för 25-åriga kvinnor 61,0 år. Den förväntade åldern för arbetspensionering för alla åldersklas-

ser från 25 år framåt visas i figur 2. Den förväntade pensioneringsåldern för unga män var alltså aningen högre än för kvinnor, men skillnaden försvinner efter 40 års ålder. Tidigare var skillnaden mycket större: före 2005 års pensionsreform var den förväntade pensioneringsåldern för män cirka ett halvt år lägre. Orsaken till skillnaden var den höga sjukpensioneringsfrekvensen bland yngre män. Nu finns det inte längre någon större skillnad i sjukpensioneringsfrekvensen mellan män och kvinnor.

Synpunkter på den kommande utvecklingen

Det viktigaste långsiktiga målet i samband med 2005 års pensionsreform var att senarelägga pensioneringarna med 2–3 år. Detta följs upp med hjälp av den förväntade pensioneringsåldern för 25-åringar.

Pensionsreformen år 2005 förväntas höja den förväntade pensioneringsåldern också på lång sikt. I samband med lagberedningen gjorde man på Pensionsskyddscentralen uppskattningar om pensioneringsålderns utveckling. Även om höjningstakten har varit snabb, kan man förvänta sig att den i fortsättningen saktar in enligt förhandsuppskattningarna. Höjningen verkar ha planat ut i fjol och vara långsammare i fortsättningen.

Pensionsreformen innehöll flera åtgärder vilkas syfte var att senarelägga pensioneringarna. En viktig ekonomisk drivfjäder utgjordes av den förhöjda pensionstillväxten, 4,5 procent, vid 63–68 års ålder. Ju längre man arbetar, desto större blir ålderspensionen i synnerhet tack vare bonustillväxten. Arbete vid sidan av pensionen ger också ny pensionstillväxt.

Arbetslöshetspensionen var länge en betydande väg till pensionering. Årligen gick nästan 10 000 personer i arbetslöshetspension genast när de uppnådde åldersgränsen 60 år. Detta inverkar på den genomsnittliga pensioneringsåldern. Så är det inte längre. Om man är arbetslös kan man gå på pension först i en senare ålder och i åldersgruppen 60-åringar finns det inte längre någon ovanligt stor skara som går i pension. Ålderspensionen har blivit den huvudsakliga vägen till pension och oftast går man i pension vid 63 års ålder (se figur 5b). Under vissa förutsättningar kan arbetslösa födda före 1958 fortfarande ha rätt till oförminskad ålderspension vid 62 års ålder. I fjol tog knappt 4 000 personer vara på den här möjligheten. Antalet var litet lägre än tidigare år.

Efter år 2011 har arbetslöshetspensioner inte längre beviljats. Genom att slopa arbetslöshetspensionen för dem som är födda 1950 eller senare har man alltså märkbart senarelagt pensioneringarna.

Flera av de ändringar som genomförts under 2000-talet i åldersgränsen för olika slags pensioner inverkar på pensioneringsåldern. Å ena sidan har den flexibla åldern för ålderspension gjort det möjligt att gå i oförminskad ålderspension tidigare än förut, å andra sidan gör den det möjligt att fortsätta arbeta längre än förut. I 2005 års reform steg åldersgränsen för förtida ålderspension till 62 år, dvs. ålderspension kunde tas ut högst ett år i förtid. Efter år 2014 har förtida ålderspension inte längre beviljats personer som är födda år 1952 eller senare. Den nedre åldersgränsen för deltidspension har höjts flera gånger. År 2015 var den 61 år. Deltidspensioner kommer inte längre att beviljas år 2017.

Den förväntade pensioneringsåldern påverkas också av de avvikande pensionsåldrarna inom den offentliga sektorn. Å ena sidan minskar antalet personer som har rätt till lag-

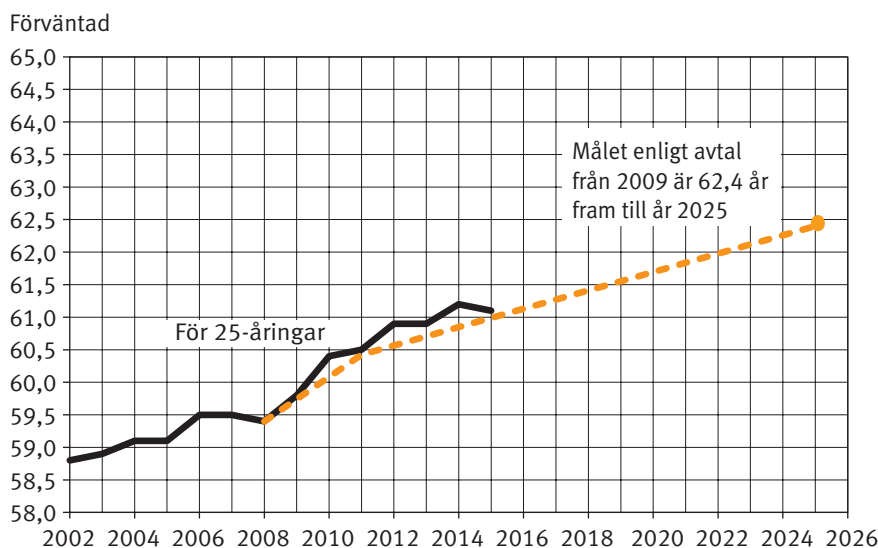
stadgad pension vid en lägre pensionsålder, å andra sidan är den personliga pensionsåldern för många högre än den nuvarande nedre gränsen på 63 år för ålderspension. Det här är en följd av samordningen av den offentliga sektorns nya och gamla pensionslagar.

Då målet för en senare pensioneringsålder ursprungligen sattes, fastställdes ingen noggrann tidpunkt för målet utan man talade om ett långsiktigt mål. Under våren 2009 förhandlade Matti Vanhanens regering och arbetsmarknadsorganisationerna på nytt om arbetspensionssystemets mål. Som resultat uppnåddes ett samförstånd, som innehöll bland annat ett konkret höjningsmål för den förväntade pensioneringsåldern: minst 62,4 år 2025. På samma gång som målet fick en närmare definierad form, blev det mer ambitiöst än tidigare. År 2008 var den förväntade pensioneringsåldern 59,4 år, så med en jämn takt borde den ha stigit årligen med närmare 0,2 år. Å andra sidan visste man redan då att den största utvecklingen kommer att ske i början till följd av lagändringarna i 2005 års pensionsreform. Enbart sloandet av arbetslöshetspensionen uppskattades höja pensioneringsåldern med ett drygt halvår till och med år 2012.

Även i Jyrki Katainens regeringsprogram år 2011 upprepades målet för den förväntade pensioneringsåldern. Också i det strukturpolitiska programmet år 2013 fastställdes höjningsmålet för den förväntade pensioneringsåldern till minst 62,4 år till och med 2025. Eftersom den förväntade pensioneringsåldern år 2012 fortfarande var 60,9 år, krävdes en jämn höjning på drygt 0,1 år per år för att nå målet. Nu två år senare krävs fortfarande en jämn höjning på drygt 0,1 år per år för att målet ska uppnås.

Figur

Förväntad pensioneringsålder, mål och utfall

För att målet ska uppnås i en jämn takt behövs
 - en årlig höjning på knappt 0,2 år från utgångsnivån år 2008
 - en årlig höjning på 0,1 år från nivån år 2015.
 Pensioneringsåldern har höjts i synnerhet till följd av att arbetslöshetspensionen avskaffats och sjukpensionerna minskat i antal.

Under de senaste åren har sysselsättningsgraden bland äldre arbetstagare utvecklats i gynnsam riktning. Sysselsättningsgraderna bland 55–64-åringar år 2015 ger anledning att förvänta att pensioneringsåldern också i framtiden utvecklas gynnsamt. Naturligtvis avgör den ekonomiska utvecklingen också sysselsättningsgraden bland de äldre och således också fortsättningen för den nuvarande utvecklingen. I åldersgruppen 60–64 år har sysselsättningsgraden på 2000-talet stigit med mer än 20 procentenheter. Förändringen är stor, sysselsättningsgraden inom åldersgruppen har nästan fördubblats. Allt som allt har sysselsättningsutvecklingen i åldersgruppen 55–74 år under de senaste åren varit god. Tyvärr har sysselsättningen bland dem som är yngre än 35 år försvagats, och i fjol var sysselsättningsgraden bland både 25–29-åringar och 30–34-åringar lägre än den någonsin varit på 2000-talet.

Under de kommande åren påverkas pensioneringsålderns utveckling förutom av den allmänna ekonomiska utvecklingen i hög grad av 2017 års pensionsreform, genom vilken åldern för ålderspension kommer att höjas steg för steg. Den lägsta åldern för ålderspension höjs för dem som är födda år 1955 eller senare med tre år per årskull så att den är 64 år för dem som är födda år 1958 och 65 år för dem som är födda år 1962.

Utöver den ekonomiska utvecklingen och pensionsreformen finns det två faktorer som under de närmaste åren avsevärt kommer att påverka pensioneringsålderns utveckling. Å ena sidan spelar attityder och beteendeförändringar en central roll, dvs. i vilken utsträckning människorna vill fortsätta att arbeta efter att de uppnått den nedre gränsen för ålderspensionen och hur arbetsgivarna förhåller sig till detta. Å andra sidan finns det till följd av avskaffandet av arbetslöshetspensionen en skara arbetslösa som väntar på att fylla 62, då en betydande del av dem kan gå i oförminskad ålderspension. De som är födda före år 1958 har denna möjlighet, vilket har betytt och antagligen också under de närmaste åren kommer att betyda att många går i pension vid 62 års ålder. Utvecklingen syns redan delvis i statistiken för åren 2012 och 2013. I och med att förtida ålderspension avskaffades minskade antalet personer som gått i pension vid 62 års ålder år 2014 och ökade på motsvarande sätt antalet personer som gått i pension vid 63 års ålder i fjol. Visserligen kommer den ekonomiska utvecklingen också att inverka på sysselsättningen bland äldre personer och följaktligen på möjligheten att fortsätta i arbetslivet i synnerhet för dem som är vid den nedre gränsen för ålderspension. Om ekonomin fortsätter att utvecklas ogynnsamt torde antalet personer som går i ålderspension öka, vilket i sin tur sänker den förväntade pensioneringsåldern.

På lång sikt kan man vänta sig att efterfrågan på den äldre arbetskraften ökar i takt med att utbudet minskar till följd av förändringarna i åldersstrukturen. Fortsatt arbete stöds också i 2017 års pensionsreform, som stegvis kommer att höja pensioneringsåldern för ålderspension.

3 Begrepp som använts

Pensioneringsåldern beskrivs med tre medeltal: förväntad pensioneringsålder, median och genomsnittsålder. Formeln för att räkna ut den förväntade pensioneringsåldern har presenterats på sidan 30. Medianåldern är den mittersta observationen i materialet och innebär att hälften av de nypensionerade är yngre och hälften äldre än detta. Genomsnittsåldern är det aritmetiska medeltalet av de nypensionerades ålder. När medianen och genomsnittsåldern räknas används den ålder då pensionen börjar.

Medeltalen ovan beskriver pensioneringsåldern på olika sätt och passar således för olika ändamål. Därför är det motiverat att även framöver publicera alla tre medeltal. Till exempel i internationella jämförelser används oftast genomsnittsåldern. Det är även det medeltal som alla känner till och som därför används ofta. Eftersom pensioneringsålderns fördelning är mycket snedvriden, beskriver den mittersta observationen, dvs. medianen, mycket väl den typiska pensioneringsåldern. Den förväntade pensioneringsåldern mäter å sin sida bäst förändringen i pensioneringsåldern över tid.

Som nypensionerade med arbetspension betraktas personer som under statistikåret började få pension på grundval av egen yrkesbana (gäller inte deltidspension) eller som redan tidigare har fått rätt till pension men till vilka det utfärdades ett pensionsbeslut först under statistikåret. Dessutom förutsätts det att personen inte har fått pension på grundval av sin yrkesbana åtminstone på två år.

I siffrorna för de olika pensionslagen förutsätts det att personen inte har fått pension enligt respektive slag på två år. I fråga om dem som gått i ålderspension försäkras man sig om att de inte har fått pension på grundval av sin egen yrkesbana (gäller inte deltidspension) på två år. Familjepensioner ingår inte alls här.

De som gått i deltidspension betraktas inte som pensionerade. De anses gå i pension först när de efter deltidspensionen går i någon annan pension, oftast ålderspension. Om hälften av deltidspensionärerna skulle anses ha gått i pension och hälften anses vara kvar i arbetslivet, skulle den förväntade pensioneringsåldern vara 0,25 år lägre än den offentliggjorda. Vid utgången av år 2015 fick sammanlagt 12 000 personer deltidspension.

Den sektorvisa granskningen görs alltid med tanke på sektorn i fråga, vilket innebär att man i konklusionerna om pensioneringarna endast ger akt på pensionerna från respektive sektor. När det gäller hela arbetspensionssystemet förutsätts det att personen inte har fått pension från någondera sektorn på två år.

Med **arbetspensionsförsäkrade** avses i denna publikation personer som omfattas av pensionsskyddet och som inte får pension som grundar sig på den egna yrkesbanan (deltidspension undantagen). Den arbetspensionsförsäkrade befolkningen under granskningsåret beräknas på basis av de arbetspensionsförsäkrade i slutet av föregående år.

Arbetspensionssystemet omfattar den privata och den offentliga sektorn. Av de arbetspensionsförsäkrade arbetar cirka tre av fyra inom den privata sektorn och var tredje inom den offentliga sektorn. Försäkrade som under året arbetar inom båda sektorerna utgör mindre än 10 procent av alla försäkrade.

Inom den privata sektorn gäller

- lagen om pension för arbetstagare, ArPL
- lagen om sjömanspensioner, SjPL
- lagen om pension för företagare, FöPL
- lagen om pension för lantbruksföretagare, LFöPL
- lagen om avträdelsetöd för lantbruksföretagare, AVSTÖL.

Inom den offentliga sektorn gäller

- lagen om statens pensioner, StaPL
- lagen om kommunala pensioner, KomPL
- pensionslagen för evangelisk-lutherska kyrkan, KyPL.

Till den offentliga sektorn hör också personalen på Folkpensionsanstalten och Finlands Bank, Ålands landskapsregering samt riksdagsledamöterna och medlemmarna i statsrådet.

4 Lagändringar som bör beaktas i tolkningen av statistiken

- 1.1.1986 Inom den privata sektorn infördes individuell förtidspension (nedre åldersgräns 55 år) och förtida ålderspension (nedre åldersgräns 60 år).

Inom den privata sektorn infördes lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (KoPL).

Beslut fattades om att höja åldersgränsen för arbetslöshetspension från 55 tillbaka till 60 år så att nya åldersklasser inte längre skulle omfattas av arbetslöshetspensionen. Följande nya åldersklass fick arbetslöshetspension först 1991 när den fyllde 60 år.

- 1.1.1987 Inom den privata sektorn infördes deltidspension (nedre åldersgräns 60 år).
- 1.7.1989 Inom den offentliga sektorn infördes individuell förtidspension (nedre åldersgräns 55 år), förtida ålderspension (nedre åldersgräns 58 år) och deltidspension (nedre åldersgräns 58 år).
- 1.1.1991 Lagen om sjömanspensioner (SjPL) ändrades så att Sjömanspensionskassan anslöts till ansvarsfördelningssystemet inom den privata sektorn.
- 1.1.1994 Åldersgränsen för individuell förtidspension steg från 55 till 58 år (för personer födda efter 1939). Samtidigt lindrades villkoren för att få individuell förtidspension något. På motsvarande sätt skärptes villkoren för att få arbetslöshetspension.
- Åldersgränsen för deltidspension sjönk också inom den privata sektorn till 58 år.
- 1.1.1998 KoPL reviderades så att den också började omfatta allt korttidsarbete inom den privata sektorn. Denna ”lag om korttidsanställningar” medförde att kretsen av de försäkrade blev större. Motsvarande ändringar gjordes också i arbetspensionslagarna för den offentliga sektorn.
- 1.7.1998 Åldersgränsen för deltidspension sjönk temporärt från 58 till 56 år.
- 1.1.2000 Åldersgränsen för individuell förtidspension steg från 58 till 60 år för personer födda efter 1943. Inom den offentliga sektorn kunde åldersgränsen under vissa förutsättningar också vara 58 år för personer födda åren 1944–1946 och 59 år för personer födda år 1947.

Bland villkoren för arbetslöshetspension slopades kravet på rätt till återstående tid.

- 1.1.2003 Den temporära sänkningen av åldersgränsen för deltidspension upphörde och åldersgränsen återställdes till 58 år för alla som är födda efter 1946.
- 1.1.2004 Endast personer som är födda år 1943 eller tidigare kunde få individuell förtidspension, inom den offentliga sektorn under vissa förutsättningar också de som är födda 1944–1947.
- 1.1.2005 Allt arbete som utförs i åldern 18–67 år och som uppfyller villkoren för försäkringsskyldigheten i arbetspensionslagarna ska försäkras, också arbete som utförs vid sidan av pension. Tidigare var åldersgränsen i lagarna om pension för arbetstagare 14 år och försäkringsskyldigheten upphörde senast när arbetstagaren fyllde 65 år.

Allt arbete som utförs i 18–67 års ålder är pensionsgrundande. När ett pensionsfall inträffar har arbetspensionerade rätt till pension, om de sammanlagda arbetsinkomsterna under yrkesbanan överstiger det gränobelopp som bestäms i lagen. Av dem som var under 23 år krävdes tidigare att de i minst 12 månader hade haft arbete som omfattades av lagen.

Det är möjligt att gå i ålderspension enligt eget val vid 63–68 års ålder.

Personer som är födda efter år 1949 har inte längre rätt till arbetslöshetspension.

- 1.1.2010 Åldersgränsen för deltidspension höjdes till 60 år för dem som är födda efter år 1952.
- 1.2.2012 En långtidsarbetslös person som är född på 1950-talet och som fyllt 62 år kunde under vissa förutsättningar få ålderspension utan förtidsminskning.
- 1.1.2013 Möjligheten att gå i förtida ålderspension avskaffades inom arbetspensionssystemet. Ändringen gällde personer som är födda år 1952 eller senare.

Åldersgränsen för deltidspension höjdes till 61 år för personer som är födda år 1954 eller senare.

1 Effective retirement age and expected effective retirement age

The traditional indicators used to measure the effective retirement age - the arithmetical mean and the median – are ill-suited for measuring changes that take place over time. As the population ages, the average age of new retirees will rise, even if the retirement rate per age cohort were not to change. This has been evident in particular in recent years, when the baby boomers have reached the retirement age. The first larger age cohort, born in 1945, turned 63 in 2008. As the overall number of new retirees has steadily increased, the average and median retirement ages have risen. In 2010, the largest birth cohort in Finnish history, those born in 1947, reached the earliest eligibility age of the old-age pension. This, in part, increased the number of new retirees.

The unemployment pension was abolished in 2009 so that those born in 1950 or later are no longer entitled to it. However, because they are unemployed, they are entitled to an unreduced old-age pension at age 62 under certain conditions. Due to a legislative amendment, the number of new retirees decreased by more than ten per cent in 2010. Since then, the number of new retirees remained at an annual level of 70,000 persons, only to rise by 3,000 persons in 2013. Most likely, the number of new retirees on an earnings-related pension would have remained at the same level in 2014, had it not been for the abolishment of the early old-age pension for those born in 1952 or later. This change reduced the number of new retirees to the level of 70,000 persons. Last year, a new record was set in the number of new retirees, as 55,000 persons retired on an old-age pension. At the same time, the total number of new retirees rose to 74,000 persons.

The majority of the baby boomers born in the 1940s has now retired. As the age cohorts approaching retirement age are getting smaller, the record-high number of new retirees in 2009 (80,000 individuals) is unlikely to be exceeded. Although the record-breaking year of new retirees is in the past, the total number of pension recipients will continue to grow.

At the Finnish Centre for Pensions, the development of the effective retirement age has been monitored with an indicator which is not affected by the demographic age structure. It is called the **expected effective retirement age**. This indicator depicts the development of the effective retirement age. It reacts immediately, and in the right direction, to changes taking place in the retirement rates. The expected effective retirement age was introduced in 2003. For the private sector, the expected effective retirement rate has been calculated as of 1983 and for the public sector and the entire earnings-related pension system as of 1996.

The expected effective retirement age is calculated for 25- and 50-year-olds. The expectancy for a 25-year-old depicts the effective retirement age of the entire population insured with an earnings-related pension insurance, and it is used as an official indicator to depict changes in the effective retirement age. The expectancy for the 50-year-olds is calculated for insured people who have turned 50. As the calculation does not include those who have retired at an age below 50 years, the expected effective retirement age for the 50-year-olds is always higher than that of the 25-year-olds. The difference depicts the effect on the effective retirement age of people who have retired at age 25–49. Each year, approximately 10 per cent of the new retirees on an earnings-related pension are below 50 years of age.

What is the expected effective retirement age and how is it calculated?

The expected effective retirement age is the average effective retirement age determined for insured persons of a certain age if the retirement risks and mortality for each age group stay at the level of the year of observation.

The expected effective retirement age is reached by calculating the mortality and retirement rates of the insured for each age group of the reviewed year. Using these rates, we can calculate how many in a group of insured of a selected size and age (e.g. 100,000 insured persons aged 25 years) would retire within one year. The number of persons insured at age 26 is calculated by reducing, from the original number, the number of persons who have retired and the number of deceased persons based on mortality rates. Doing this one year at a time until retirement age, we get the notional number of new retirees for each age group. The average age of these notional new retirees is the expected effective retirement age.

Calculation paradigm of the expected effective retirement age:

The probability of retirement at age j is obtained from the formula:

$$A_j = e_j \prod_{k=m}^{j-1} (1 - e_k - y_k)$$

and the expected effective retirement age is the age average of figures A_j :

$$E_m = \left(\sum_{j=m}^{70} j A_j \right) / \sum_{j=m}^{70} A_j$$

e_j = retirement risk at age j

y_j = mortality risk at age j

m = chosen starting age

In Finland, the general retirement age was 65 years until the end of 2004. Hence the termination age of the formula was 65 years in 2004 and earlier. As of 2005, the general retirement age became flexible, between 63 and 68 years. For this reason, the upper limit of the calculation paradigm was raised to 70 years as of the year 2005. Raising the termination age from 65 to 70 years is estimated to raise the expected effective retirement age by 0.1 years.

Requirements set for the expectancy

- The indicator reacts correctly to changes in the number of starting pensions. It falls if the number of starting pensions rises in any of the age groups that are below the retirement age. It rises if the number of starting pensions falls.
- The indicator reacts only to changes in the number of starting pensions. Demographic phenomena, such as the demographic age structure, cannot have any impact on it.
- The indicator reacts immediately to changes in the number of starting pensions since the calculations are based on these changes. If the calculations were made based on the number of retired persons, the changes would show slowly in the results.
- The statistical data needed to calculate the indicator are available. The Finnish Centre for Pensions upholds a central register of all earnings-related pensions and persons insured for an earnings-related pension, which allows for a review based on the number of starting pensions.

The expected effective retirement age meets well the aforementioned four basic requirements. International comparability could be an additional requirement. Acquiring comparable data may be difficult, however, although it has been possible for the Nordic countries. Furthermore, it is not very sensible to calculate the expected effective retirement age for a very small baseline group as the number of starting pensions should predict the probability of retirement in each age cohort of the baseline group. This requirement demands such a large baseline population that calculating the expected effective retirement age for the personnel of an individual company, for example, is not meaningful.

2 Development of the expected effective retirement age

In 2015, the expected effective retirement age within the earnings-related pension system was 61.1 years, down by 0.1 years compared to 2014. The expected effective retirement age for a 50-year-old remained intact at 62.8 years. The change in the effective retirement age was small but expected. There are several reasons for this. The expected effective retirement age of both 25- and 50-year-olds have risen by nearly two years from the level before the 2005 pension reform. The rapid growth in the effective retirement age has been a result of, first and foremost, the elimination of some pension types. Both the unemployment pension and the individual early pension have been abolished. Abolishing the early old-age pension for those born in 1952 or later has postponed retirement – particularly in 2014. In the future, the abolishment of these pension types will no longer raise the effective retirement age.

Although the expected effective retirement age declined slightly last year, the decline is likely to be temporary. There are valid reasons to expect the effective retirement age to start rising again, although more moderately than before. From now on, the future development of the effective retirement age will depend on multiple factors. The 2017 pension reform is believed to raise the expected effective retirement age since it will raise the earliest eligibility age for old-age retirement. Key factors in this connection include the economic and employment outlooks, as well as quality issues and individual choices relating to working life. The improved health of Finnish people will also reduce disability and thus raise the effective retirement age.

In 2015, the expected effective retirement age of the 25-year-olds in the private sector was 61.3 years, an increase of 0.2 years compared with the previous year. The expected effective retirement age has not changed from that in 2014. The expected effective retirement age was at its lowest in 1986 (56.6 years), when the pension types of the flexible pension arrangement, the individual early pension and the early old-age pension were introduced. The expected effective retirement age of the 50-year-olds also rose rapidly after the plunge in 1986 (58.4 years). In 2015, it was 62.9 years. In other words, since its lowest levels in the 1980s, the effective retirement age has increased by 4.7 years.

In the public sector, the expected effective retirement age has risen even more than in the private sector. At the same time, the decline in 2015 in the expected effective retirement age applied only to the public sector. As of 2002, the expected effective retirement age of the 25-year-olds has risen by three years in the public sector and by slightly more than two years in the private sector. In 2015, the expected effective retirement age for 25-year-olds rose by 0.2 years compared with 2014 and was 61.4 years. In 2015, the expected effective retirement age for the 50-year-olds was 63.2 years, a decline of 0.1 years compared to the previous year. Despite the reduction in 2015, the public-sector expected effective retirement age was higher than that of the private sector.

The gender gap regarding the effective retirement age is minor. In the beginning and end of working life, women have run a slightly greater risk of retirement and have thus a somewhat lower effective retirement age than men. In other respects, the effective retirement age is the same for men and women. In 2015, the expected effective retirement age for

25-year-old men and women was 61.2 years and 61.0 years respectively. Figure 2 presents the expected effective retirement ages in the earnings-related pension system for all age groups as of age 25. In 2015, the expected effective retirement age for young men was thus slightly higher than for women, but the difference vanishes after age 40. Earlier, the gap was considerably wider: before the 2005 pension reform, the expected effective retirement age was approximately six months lower for men than for women. The underlying reason for this was the high disability retirement rate of younger men. Now there is no such difference in the disability retirement rates of men and women.

Future outlook

One of the central aims of the 2005 earnings-related pension reform was to extend the effective retirement age by 2–3 years. This aim is monitored with the expected effective retirement age for the 25-year-olds.

The 2005 pension reform is expected to increase the effective retirement age also in the long term. In connection with the preparatory work for the 2005 pension act, we made projections at the Finnish Centre for Pensions of how the effective retirement age would develop. Although the increase has been rapid, we can expect the rise of the effective retirement age to slow down in line with the forecasts. It would seem that the growth declined last year and, in the future, it will be more moderate.

The pension reform included several adjustments aiming at a deferred retirement. A key financial incentive was the accelerated accrual rate of 4.5 per cent at age 63–68 years. The longer an individual works, the higher the old-age pension will be thanks to the accelerated accrual rate. Pension also accrues for working while drawing a pension.

For a long time, the unemployment pension was a significant route to retirement. Annually, nearly 10,000 individuals retired on an unemployment pension as soon as they had turned 60 years of age. This reduced the average effective retirement age. This is no longer the case, however. In the event of unemployment, it is now possible to retire only at a later age. As a result, the number of 60-year-old new retirees is no longer unexceptionally large. The old-age pension has become the main route to retirement, and now people retire most frequently at age 63 (see Figure 5b). Under certain conditions, unemployed persons born before 1958 are still entitled to an unreduced old-age pension at age 62. In 2015, less than 4,000 persons used this route to retirement, which was slightly fewer than in 2014.

No new unemployment pensions have been granted after 2011. Abolishing the unemployment pension for persons born in 1950 or later has thus already clearly postponed retirement.

Several realised changes to the age limits of different pension types in the 2000s affect the effective retirement age. On the one hand, the flexible old-age retirement age has enabled retirement on an unreduced old-age pension at an earlier age than before while, on the other hand, it has also allowed for extended continued working. In the 2005 reform, the eligibility age for an early old-age pension rose to 62 years. At the most, the old-age pension could thus be taken only one year early. After 2014, the early old-age pension has no longer been granted to persons born in 1952 or later. The lowest eligibility age for the

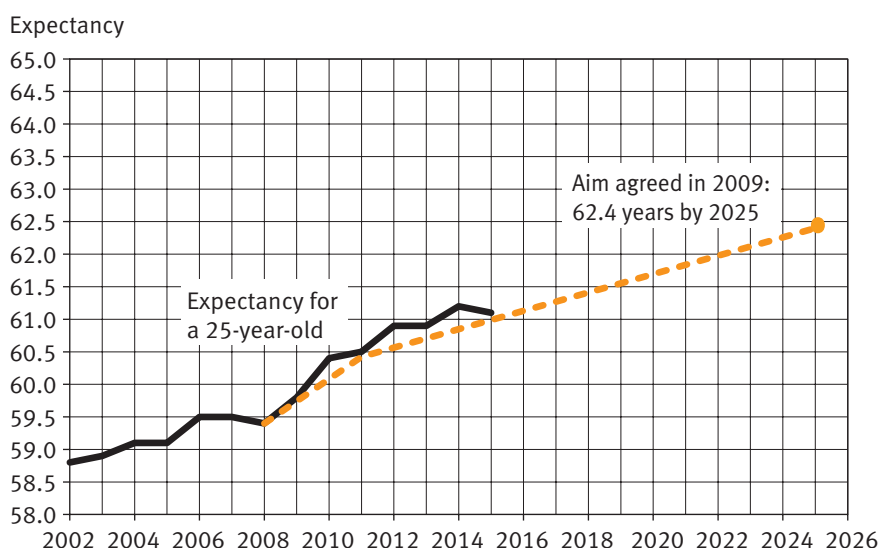
part-time pension has been raised several times. In 2015, it was 61 years. As of 2017, part-time pensions will no longer be granted.

The expected effective retirement age is also affected by the exceptional retirement ages of the public sector. The number of persons entitled to retirement ages below those of the statutory retirement age will be reduced, while the individual retirement age of many people is below the current earliest eligibility age of 63 years. This is a result of the consolidation of the new and old public-sector pension acts.

When the goal to postpone the retirement age was first introduced, no specific time for reaching the goal was set; it was a long-term goal. In the spring of 2009, the government of Prime Minister Matti Vanhanen and the labour market organisations renegotiated the goals of the earnings-related pension system. As a result, consensus was reached. It included, among other things, a more specific goal for the increase of the expected effective retirement age: at least 62.4 years by 2025. At the same time as the goal was defined in more detail, it became more ambitious. In 2008, the expected effective retirement age was 59.4 years. With an even increase, it should have risen by nearly 0.2 years per year. On the other hand, it was known already then that the development would be faster at first as a result of the legislative amendments relating to the 2005 pension reform. Abolishing the unemployment pension alone was estimated to raise the effective retirement age by an ample six months by 2012.

In 2011, the government platform of Prime Minister Jyrki Katainen repeated the goal set for the rise of the expected effective retirement age. In the structural policy programme of 2013, the goal of the expected effective retirement age was confirmed at a minimum of 62.4 years by 2025. Since the expected effective retirement age in 2012 was 60.9 years, reaching the goal would have required an even annual increase of an ample 0.1 years. Two years later, reaching the goal will still require an even annual increase of an ample 0.1 years.

Figure
Expected effective retirement age: aim and realisation

To achieve the goal at an even pace, the following is required:
 - an annual rise of almost 0.2 years as of the level in 2008
 - an annual rise of 0.1 years as of the level in 2015.

The effective retirement age has risen particularly after the abolishment of the unemployment pension and the reduced number of starting disability pensions.

In recent years, the employment rate of the elderly has developed favourably. The employment rates of the 55–64-year-olds in 2015 give reason to expect a favourable development of the effective retirement age also in the future. The economic development will also affect the employment rate of the elderly and hence also the continuation of the current development. The employment rate of 60–64-year-olds has risen by more than 20 percentage points in the 2000s. The change is significant as the employment rate of this age cohort has nearly doubled. All-in-all, the development of the employment rate of 55–74-year-olds has been favourable in recent years. Unfortunately, though, the employment rate of the under 35-year-olds has declined, and in 2015, the employment rates of the 25–29-year-olds and the 30–34-year-olds were lower than ever in the 2000s.

In the years to come, the development of the effective retirement age will be affected not only by the economic outlook but also by the 2017 pension reform, which will gradually raise the earliest retirement age. For persons born in 1955 and later, the earliest eligibility age will rise by three months per age cohort: for those born in 1958, the earliest eligibility age will be 64 years and for those born in 1962, it will be 65 years.

In addition to the economic outlook and the pension reform, the development of the effective retirement age will be significantly affected by two other factors. On the one hand, attitudes and changes in behaviour are crucial: how do people continue working after reaching the earliest eligibility age for old-age pension and how do employers relate to this? On the other hand, as a result of the abolishment of the unemployment pension, a number of unemployed persons wait to turn 62, at which time the majority of them can retire on an unreduced old-age pension. This opportunity is available for those who were born before 1958, which has meant and continues to mean that a great number of people will retire at age 62. The development is at least partly visible already in the statistics of 2012 and 2013. Abolishing the early old-age pension reduced the number of new retirees aged 62 in 2014 and increased the number of new retirees aged 63 in 2015. However, the economic outlook will also affect the employment rate of the elderly and hence also the possibilities of persons who have reached the earliest eligibility age for old-age pension to continue working. If the economic outlook continues unfavourably, the number of new retirees on an old-age pension is likely to rise which, in turn, will reduce the expected effective retirement age.

In the long run, we can expect an increase in the demand for an elderly workforce while the supply will decrease due to changes in the age structure. The 2017 pension reform will also support continued working, which will gradually increase the old-age retirement age.

3 Concepts

The effective retirement age is described by three average figures: the expected effective retirement age, the median age and the average age. The calculation paradigm of the expected effective retirement age is explained on page 42. The median age is the observation at the mid-point of the material, i.e. half of the new retirees are younger than this and the other half are older. The average age is the arithmetic mean of the ages of new retirees. When calculating the median and the average age, the age at the time of retirement is used.

The average figures described above depict the effective retirement age in different ways and are hence suitable for different purposes. Therefore it is justifiable to publish all three average figures also in the future. In international comparisons, for example, the most frequently used figure is the average age. The average age is also an average figure familiar to all and therefore often used. On the other hand, since the distribution of the effective retirement age is skew, the median age depicts well the typical effective retirement age. The expected effective retirement age, on the other hand, best describes the changes in the effective retirement age that occur over time.

A **new retiree on an earnings-related pension** is a person whose pension based on his or her own working life (excl. the part-time pension) started during the statistical year or whose pension right has started earlier but who has received a pension decision in the statistical year. A further requirement is that the person has not received any pension based on one's own working life for at least two years. The figures per pension type require that the person has not received a pension of the pension type in question for two years. For a new retiree on an old-age pension the requirement is that the person has not received any pension in one's own right based on his or her working life (excl. the part-time pension) for two years. Survivors' pensions are excluded from the review.

Persons who have retired on a part-time pension are not included in the figure of new retirees. They will become new retirees when, following the part-time retirement, they retire on some other pension, usually the old-age pension. If half of those who have retired on a part-time pension were considered new retirees and the other half as working, the expected effective retirement age would be 0.25 years lower. At the end of 2015, circa 12,000 persons received a part-time pension.

The sector-specific review is always done per sector. In other words, when calculating the number of new retirees, only those who have retired on a pension of the sector in questions are considered. When it comes to the entire earnings-related pension system, the requirement is that the person has not received a pension from either sector for two years.

Persons insured for an earnings-related pension refer to persons covered by the pension system who do not receive a pension in their own right (excl. the part-time pension) based on their working life. The population insured for an earnings-related pension of the year under review is calculated based on the number of persons insured for an earnings-related pension at the end of the previous year.

The earnings-related pension scheme consists of the private and the public sector. Of all persons insured for an earnings-related pension, three out of four work in the private

sector and one out of three in the public sector. Less than ten per cent work in both sectors over the course of a year.

The **private sector** pension acts include the following:

- the Employees Pensions Act
- the Seafarer's Pensions Act
- the Self-Employed Persons' Pensions Act
- the Farmers' Pensions Act
- the Act on Farmers' Early Retirement Aid.

The **public sector** pension acts include the following:

- the State Employees' Pensions Act
- the Local Government Pensions Act
- the Evangelical-Lutheran Church Pensions Act.

The employees of the Social Insurance Institution of Finland, the Bank of Finland, the regional government of the Åland Islands, as well as the members of parliament and the Council of State are also covered by the public-sector pension acts.

4 Legislative changes to consider in the analysis of the statistics

- 1.1.1986 The individual early pension (earliest eligibility age 55 yrs) and the early old-age pension (60 yrs) were introduced in the private sector.

The Pensions Act for Performing Artists and Certain Groups of Employees came into force in the private sector.

The earliest eligibility age for unemployment pensions was changed back from 55 years to 60 years so that new age groups were no longer covered by the unemployment pension. The next time a new age group was eligible to retire on an unemployment pension was not until 1991 at age 60.

- 1.1.1987 Part-time retirement (earliest eligibility age 60 years) was introduced in the private sector.

- 1.7.1989 The individual early pension (earliest eligibility age 55 yrs), the early old-age pension (58 yrs) and the part-time pension (58 yrs) were introduced in the public sector.

- 1.1.1991 The Seafarers' Pensions Act was amended so that the Seafarer's Pensions Fund was included in the private-sector pay-as-you-go pool.

- 1.1.1994 The earliest eligibility age of the individual early pension was raised from 55 to 58 years (for those born after 1939). At the same time, the conditions for granting an individual early old-age pension were eased somewhat. Correspondingly, the conditions for granting an unemployment pension were tightened.

The earliest eligibility age for the part-time pension was lowered to 58 years also in the private sector.

- 1.1.1998 The Pensions Act for Performing Artists and Certain Groups of Employees was reformed to covered all private-sector work. In other words, a so-called "contingent employment act" came into force which extended the scope of insured persons. Equivalent amendments were made also to public-sector earnings-related pension acts.

- 1.7.1998 The age limit of the part-time pension was temporarily lowered from 58 years to 56 years.

- 1.1.2000 The earliest eligibility age of the individual early pension was raised from 58 to 60 years (for those born after 1943). In the public sector, the earliest eligibility

age could be 58 years for those born between 1944 and 1946 and 59 years for those born in 1947.

The so-called projected pensionable service was removed from the conditions of granting an unemployment pension.

- 1.1.2003 The temporary reduction of the earliest eligibility age for the part-time pension was removed and raised back to 58 years for all born after 1946.
- 1.1.2004 The individual early pension was granted only to persons born in 1943 or earlier. In the public sector, it could also be granted to persons born between 1944 and 1947.
- 1.1.2005 All work that meets the conditions set in the earnings-related pension acts for the insurance obligation of work done between the ages of 18 and 67 has to be insured, also work done in retirement. Previously, the lower age limit of the employees' pensions acts was 14 years and the obligation to insure ended at the latest when the employee turned 65 years.

Pension accrues for all work done between the ages of 18 and 67. The person insured for earnings-related pension benefits is entitled to a pension when the pension contingency occurs if the total earnings during the work history exceed the limit laid down by law. Previously, the entitlement to a pension of a person aged under 23 presupposed that the person had 12 month of employment covered by the legislation.

The old-age pension may be drawn flexibly between the ages of 63 and 68.

Those born after 1949 are no longer eligible for an unemployment pension.

- 1.1.2010 The eligibility age for the part-time pension rose to 60 years for those born after 1952.
- 1.2.2012 A long-term unemployed person born in the 1950s who has turned 62 years could, under certain conditions, be granted an old-age pension without a reduction for early retirement.
- 1.1.2013 The possibility to retire on an early old-age pension was abolished from the earnings-related pension system. The change affected those born in 1952 or later.

The earliest eligibility age for the part-time pension rose to 61 years for those born in 1954 or later.

I Eläkkeellesiirtymisikä

Pensioneringsålder

Effective retirement age

Kuvio 1. Eläkkeellesiirtymisiän odote

Figur 1. Förväntad pensioneringsålder

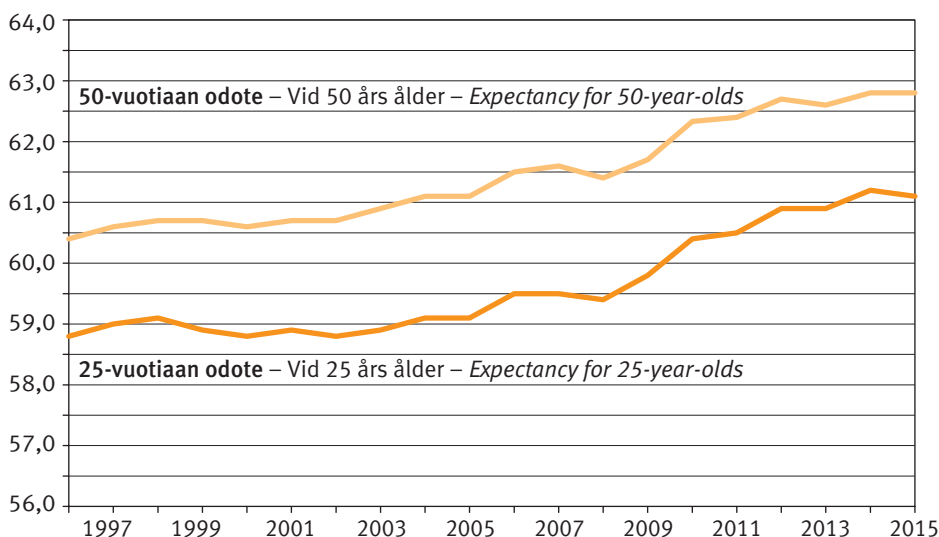
Chart 1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy)

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet

Alla nya arbetspensionerade

All persons retired on an earnings-related pension

Odote – Förväntad – Expectancy

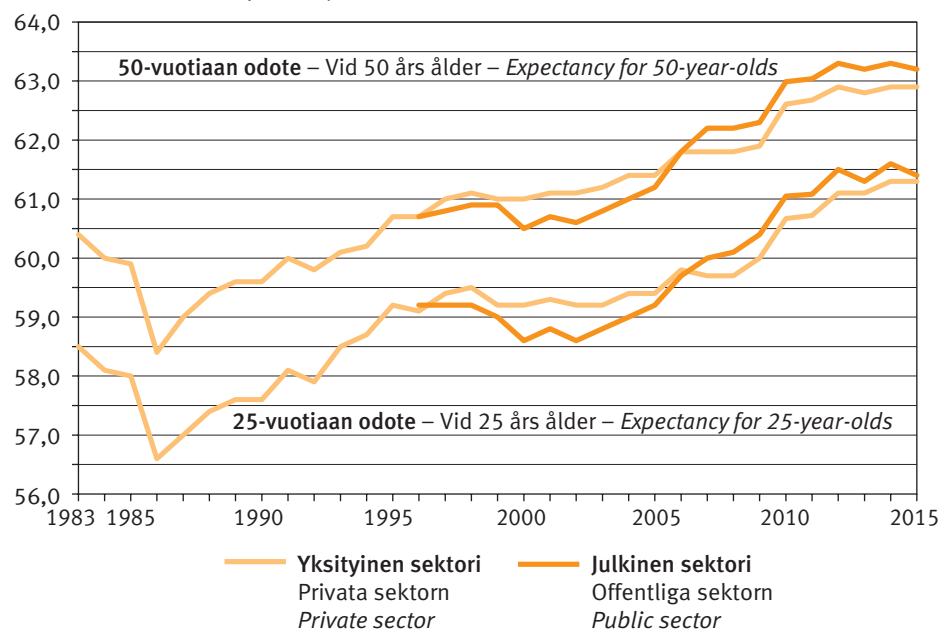

1a. Työeläkkeelle siirtyneet sektoreittain

1a. Nya arbetspensionerade sektorsvis

1a. Persons retired on an earnings-related pension by sector

Odote – Förväntad – Expectancy

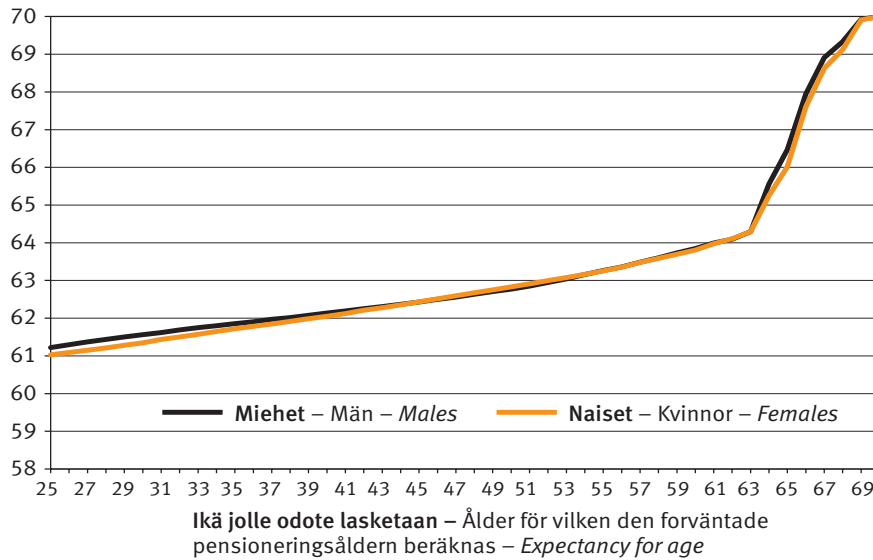
Kuvio 2. Eläkkeellesiirtymisiän odote ikäluokittain vuonna 2015

Figur 2. Förväntad pensioneringsålder efter åldersgrupp år 2015

Chart 2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by age group in 2015

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet
 Alla nya arbetspensionerade
 All persons retired on an earnings-related pension

Odote – Förväntad – Expectancy

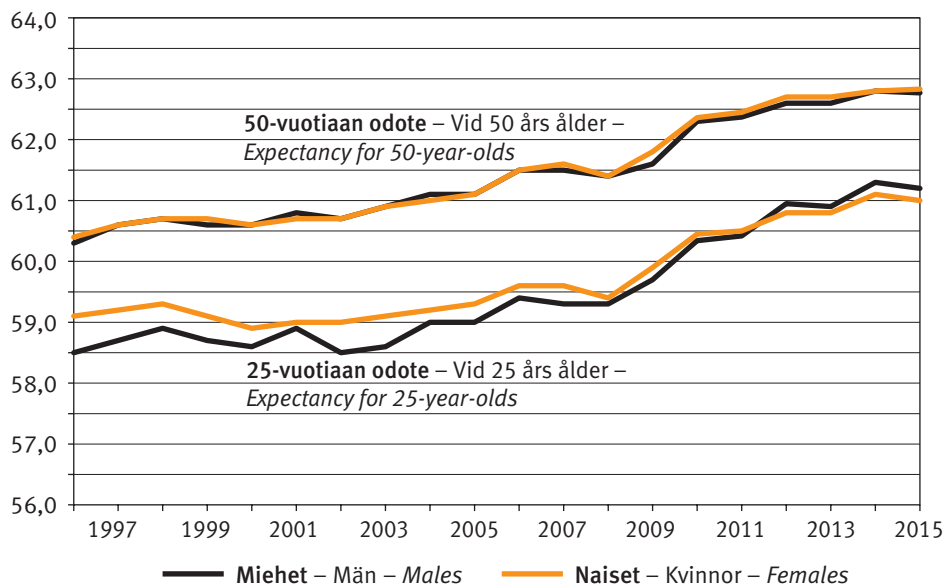
Kuvio 3. Eläkkeellesiirtymisiän odote sukupuolittain

Figur 3. Förväntad pensioneringsålder efter kön

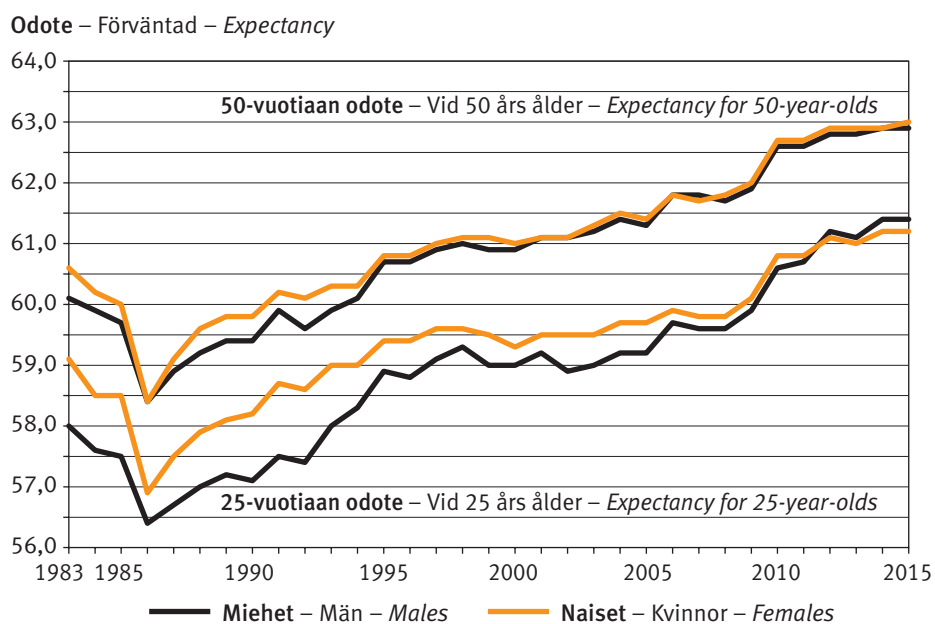
Chart 3. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) by gender

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet
 Alla nya arbetspensionerade
 All persons retired on an earnings-related pension

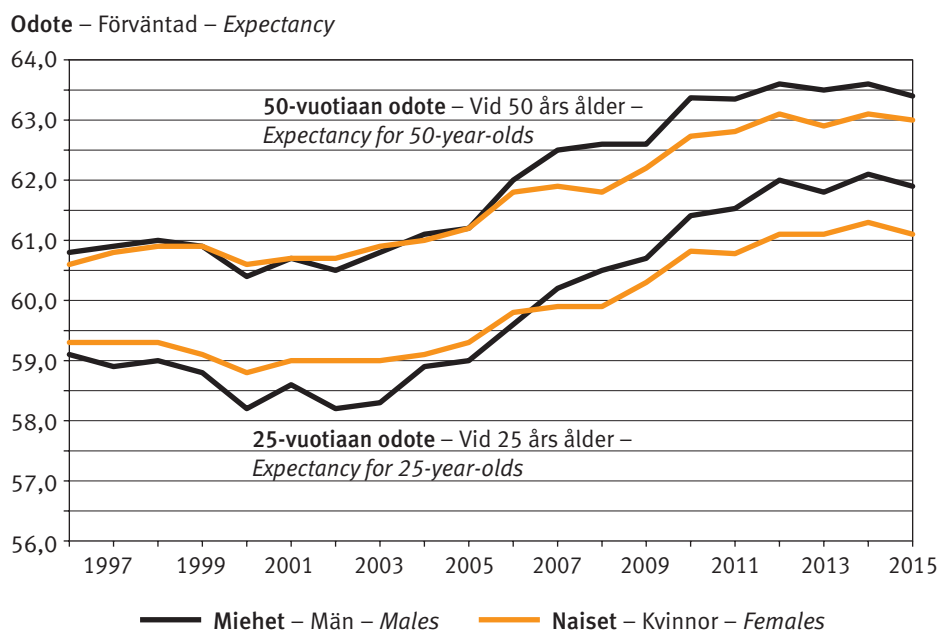
Odote – Förväntad – Expectancy

3a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet
 3a. Nya pensionerade inom privata sektorn
 3a. Persons retired on a private-sector pension

3b. Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet
 3b. Nya pensionerade inom offentliga sektorn
 3b. Persons retired on a public-sector pension

Kuvio 4. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani

Figur 4. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median

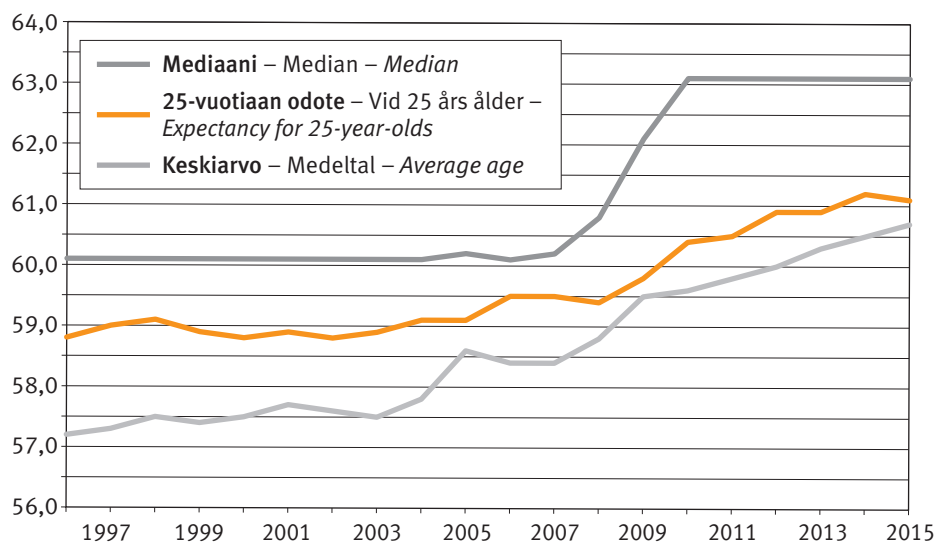
Chart 4. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median age

Kaikki työeläkkeelle siirtyneet

Alla nya arbetspensionerade

All persons retired on an earnings-related pension

Ikä – Ålder – Age

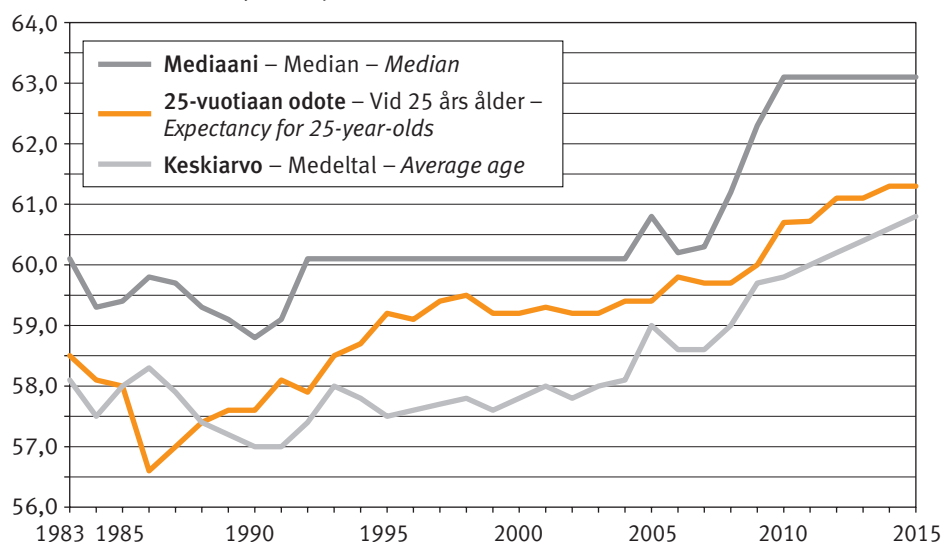

4a. Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet

4a. Nya pensionerade inom privata sektorn

4a. Persons retired on a private-sector pension

Odote – Förväntad – Expectancy

1. Eläkkeellesiirtymisiän odote 25- ja 50-vuotiaille

1. Förväntad pensioneringsålder för 25- och 50-åringar

1. Expected effective retirement age (i.e. expectancy) for 25- and 50-year-olds

	25-vuotiaalle laskettu odote Beräknats för 25-åringar Calculated for age 25			50-vuotiaalle laskettu odote Beräknats för 50-åringar Calculated for age 50		
	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension						
2006	59,4	59,6	59,5	61,5	61,5	61,5
2007	59,3	59,6	59,5	61,5	61,6	61,6
2008	59,3	59,4	59,4	61,4	61,4	61,4
2009	59,7	59,9	59,8	61,6	61,8	61,7
2010	60,3	60,4	60,4	62,3	62,4	62,3
2011	60,4	60,5	60,5	62,4	62,5	62,4
2012	60,9	60,8	60,9	62,6	62,7	62,7
2013	60,9	60,8	60,9	62,6	62,7	62,6
2014	61,3	61,1	61,2	62,8	62,8	62,8
2015	61,2	61,0	61,1	62,8	62,8	62,8
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension						
2006	59,7	59,9	59,8	61,8	61,8	61,8
2007	59,6	59,8	59,7	61,8	61,7	61,8
2008	59,6	59,8	59,7	61,7	61,8	61,8
2009	59,9	60,1	60,0	61,9	62,0	61,9
2010	60,6	60,8	60,7	62,6	62,7	62,6
2011	60,7	60,8	60,7	62,6	62,7	62,7
2012	61,2	61,1	61,1	62,8	62,9	62,9
2013	61,1	61,0	61,1	62,8	62,9	62,8
2014	61,4	61,2	61,3	62,9	62,9	62,9
2015	61,4	61,2	61,3	62,9	63,0	62,9
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension						
2006	59,6	59,8	59,7	62,0	61,8	61,8
2007	60,2	59,9	60,0	62,5	61,9	62,2
2008	60,5	59,9	60,1	62,6	61,8	62,2
2009	60,7	60,3	60,4	62,6	62,2	62,3
2010	61,4	60,8	61,1	63,4	62,7	63,0
2011	61,5	60,8	61,1	63,3	62,8	63,0
2012	62,0	61,1	61,5	62,6	63,1	63,3
2013	61,8	61,1	61,3	63,5	62,9	63,2
2014	62,1	61,3	61,6	63,6	63,1	63,3
2015	61,9	61,1	61,4	63,4	63,0	63,2

2. Eläkkeellesiirtymisiän odote, keskiarvo ja mediaani

2. Förväntad pensioneringsålder, medelålder och median

2. Expected effective retirement age (i.e. expectancy), average and median

	Miehet – Män – Males			Naiset – Kvinnor – Females			Kaikki – Samtliga – All		
	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median	Odote Förväntad Expectancy	Keskiarvo Medeltal Average age	Mediaani Median Median
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension									
2006	59,4	58,3	60,1	59,6	58,6	60,1	59,5	58,4	60,1
2007	59,3	58,2	60,2	59,6	58,6	60,3	59,5	58,4	60,2
2008	59,3	58,7	60,8	59,4	58,9	60,8	59,4	58,8	60,8
2009	59,7	59,5	62,1	59,9	59,6	62,0	59,8	59,5	62,1
2010	60,3	59,5	63,1	60,4	59,8	63,1	60,4	59,6	63,1
2011	60,4	59,7	63,1	60,5	59,9	63,1	60,5	59,8	63,1
2012	60,9	60,0	63,1	60,8	60,1	63,1	60,9	60,0	63,1
2013	60,9	60,3	63,1	60,8	60,3	63,1	60,9	60,3	63,1
2014	61,3	60,5	63,1	61,1	60,5	63,1	61,2	60,5	63,1
2015	61,2	60,7	63,1	61,0	60,7	63,1	61,1	60,7	63,1
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension									
2006	59,7	58,5	60,3	59,9	58,7	60,2	59,8	58,6	60,2
2007	59,6	58,4	60,3	59,8	58,7	60,3	59,7	58,6	60,3
2008	59,6	58,9	61,3	59,8	59,1	61,1	59,7	59,0	61,2
2009	59,9	59,7	62,3	60,1	59,7	62,2	60,0	59,7	62,3
2010	60,6	59,7	63,1	60,8	59,9	63,1	60,7	59,8	63,1
2011	60,7	59,9	63,1	60,8	60,0	63,1	60,7	60,0	63,1
2012	61,2	60,2	63,1	61,1	60,2	63,1	61,1	60,2	63,1
2013	61,1	60,4	63,1	61,0	60,4	63,1	61,1	60,4	63,1
2014	61,4	60,7	63,1	61,2	60,6	63,1	61,3	60,6	63,1
2015	61,4	60,9	63,1	61,2	60,8	63,1	61,3	60,8	63,1
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension									
2006	59,6	58,1	60,1	59,8	58,5	60,1	59,7	58,4	60,1
2007	60,2	58,3	60,1	59,9	58,6	60,2	60,0	58,5	60,1
2008	60,5	58,9	60,6	59,9	58,9	60,6	60,1	58,9	60,6
2009	60,7	59,6	62,1	60,3	59,6	61,6	60,4	59,6	61,8
2010	61,4	59,7	63,1	60,8	60,0	63,0	61,1	59,9	63,1
2011	61,5	60,2	63,1	60,8	60,1	63,1	61,1	60,1	63,1
2012	62,0	60,4	63,1	61,1	60,2	63,1	61,5	60,3	63,1
2013	61,8	60,7	63,1	61,1	60,6	63,1	61,3	60,7	63,1
2014	62,1	61,0	63,1	61,3	60,8	63,1	61,6	60,9	63,1
2015	61,9	61,2	63,1	61,1	61,0	63,1	61,4	61,1	63,1

Eläkkeellesiirtymisiän odote on laskettu 25-vuotiaalle. – Den förväntade pensioneringsåldern har beräknats för 25-åringar. –
The expected effective retirement age has been calculated for 25-year-olds.

3. Eläkkeelle siirtyneiden keskiarvoikä eläkelajin mukaan
 3. Nya pensionärens genomsnittsålder efter pensionsslag
 3. Average age for persons having retired by pension benefit

	Vanhuuseläke – Ålderspension – Old-age pension			Työkyvyttömyyseläke – Sjukpension – Disability pension			Työttö- myys- eläke Arbets- löshets- pension Unemploy- ment pension	Osa-aika- eläke Deltids- pension Part-time pension
	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All	Miehet Män Males	Naiset Kvinnor Females	Kaikki Samtliga All		
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – All persons retired on an earnings-related pension								
2006	63,1	63,1	63,1	52,2	52,5	52,3	60,4	59,2
2007	63,0	63,1	63,0	52,2	52,4	52,3	60,4	59,4
2008	63,2	63,3	63,2	52,1	52,2	52,2	60,3	59,6
2009	63,3	63,4	63,4	52,2	52,1	52,1	60,3	59,7
2010	63,4	63,6	63,5	51,9	52,2	52,0	60,9	59,7
2011	63,4	63,6	63,5	52,0	52,2	52,1	61,7	60,3
2012	63,5	63,6	63,5	52,1	51,7	51,9	-	61,3
2013	63,5	63,7	63,6	51,8	52,0	51,9	-	61,1
2014	63,6	63,8	63,7	52,1	52,0	52,0	-	61,7
2015	63,6	63,8	63,7	52,0	51,8	51,9	-	61,9
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – Persons retired on a private-sector pension								
2006	63,8	63,9	63,8	52,3	52,5	52,4	60,3	59,2
2007	63,6	63,7	63,7	52,3	52,6	52,4	60,4	59,3
2008	63,6	63,7	63,7	52,3	52,4	52,3	60,3	59,5
2009	63,7	63,7	63,7	52,3	52,2	52,3	60,3	59,7
2010	63,7	63,8	63,8	52,0	52,2	52,1	60,9	59,6
2011	63,8	63,8	63,8	52,1	52,3	52,2	61,7	60,2
2012	63,7	63,8	63,7	52,2	51,7	52,0	-	61,2
2013	63,7	63,8	63,8	51,9	51,9	51,9	-	61,0
2014	63,8	63,9	63,9	52,1	51,8	52,0	-	61,6
2015	63,8	64,0	63,9	52,1	51,5	51,8	-	61,8
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – Persons retired on a public-sector pension								
2006	62,4	62,9	62,7	52,2	52,9	52,7	60,3	59,2
2007	62,3	63,0	62,7	52,8	53,0	52,9	60,3	59,4
2008	62,9	63,2	63,1	52,7	52,9	52,9	60,3	59,6
2009	63,0	63,4	63,3	53,0	53,0	53,0	60,3	59,8
2010	63,3	63,6	63,5	52,6	53,0	52,9	60,9	59,8
2011	63,3	63,8	63,6	53,1	53,0	53,0	61,7	60,5
2012	63,4	63,7	63,6	53,0	52,4	52,6	-	61,4
2013	63,5	63,8	63,7	52,7	53,0	52,9	-	61,2
2014	63,5	63,9	63,8	53,3	53,0	53,1	-	61,8
2015	63,5	64,0	63,8	53,2	52,9	53,0	-	61,9

II Työeläkkeelle siirtyneet

Nya arbetspensionerade
*Persons retired on
an earnings-related
pension*

Kuvio 5. Työeläkkeelle vuonna 2015 siirtyneet

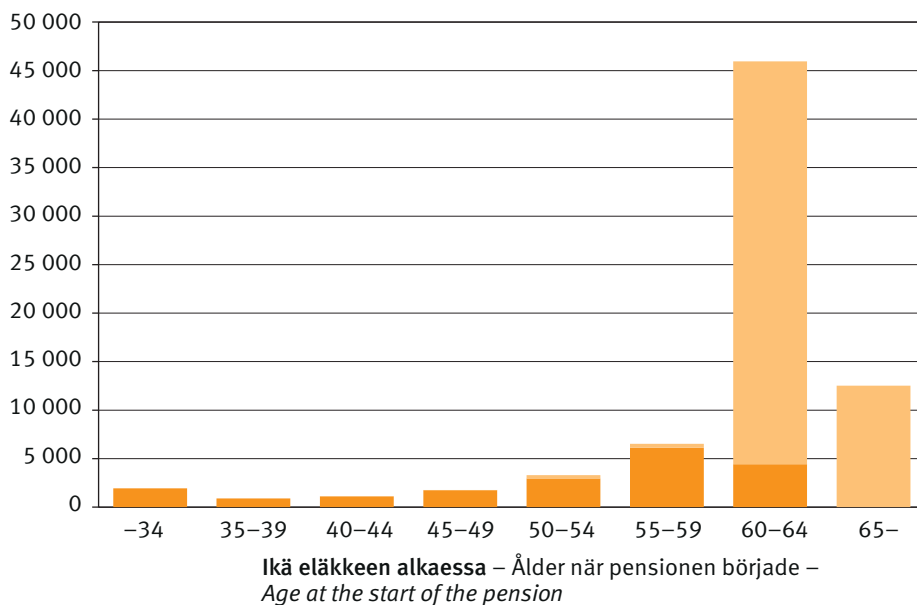
Figur 5. Nya arbetspensionerade år 2015

Chart 5. Persons having retired on an earnings-related pension in 2015

5a. Kaikki ikäryhmittäin

5a. Alla efter åldersgrupp

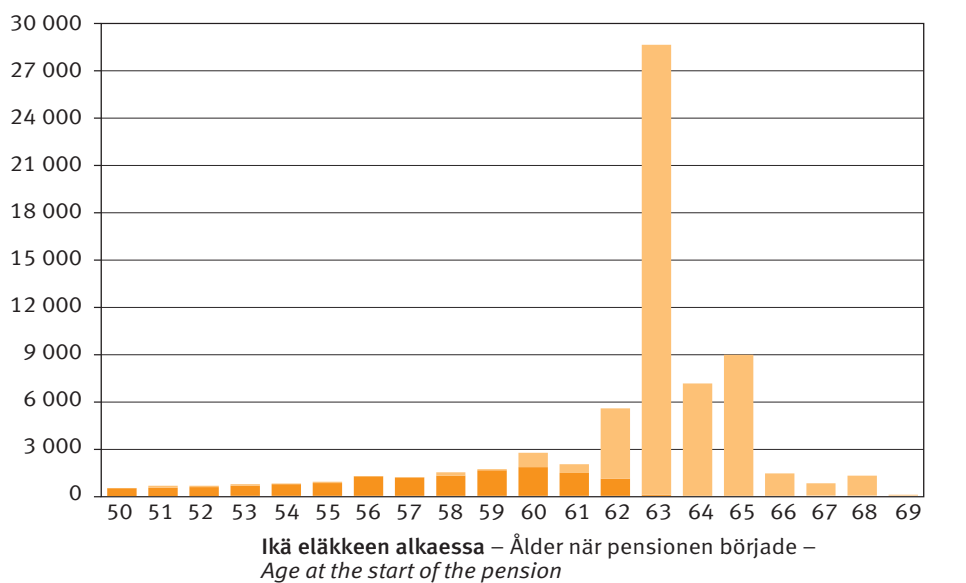
5a. All persons by age group

5b. 50–69-vuotiaat yksivuotisikäluokittain

5b. 50–69-åriga efter ettåriga åldersgrupper

5b. 50–69-year-olds by one-year age groups

Vanhuuseläkkeelle siirtyneet –
 Nypensionerade med ålderspension –
 Persons having retired on an old-age
 pension

Muulle eläkkeelle siirtyneet –
 Nypensionerade med andra pensionslag –
 Persons having retired on some other
 type of pension

Kuvio 6. Työeläkkeelle vuosina 2014 ja 2015 siirtyneet 50–69-vuotiaat iän mukaan

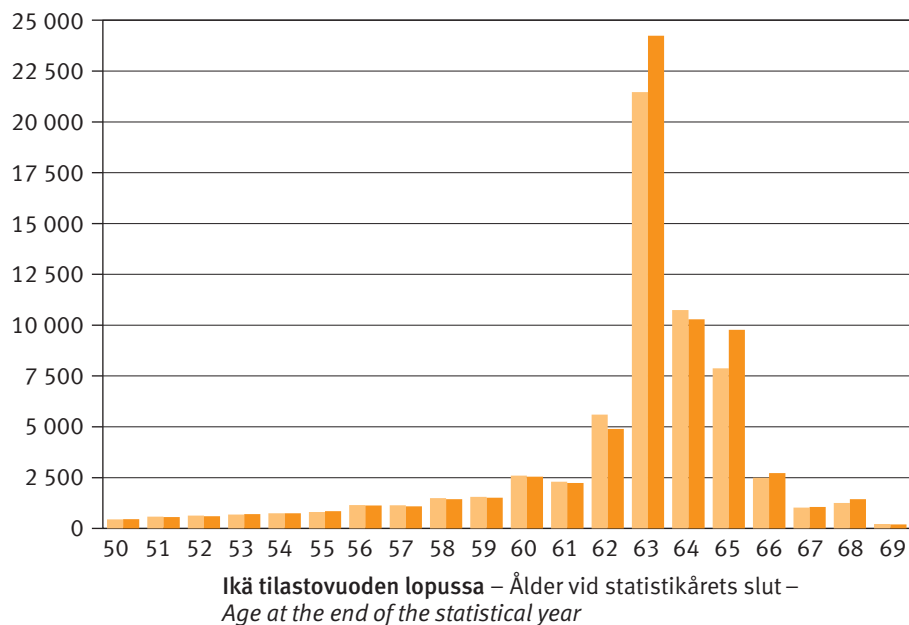
Figur 6. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade efter ålder åren 2014 och 2015

Chart 6. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2014 and 2015 by age

6a. Lukumäärä

6a. Antal

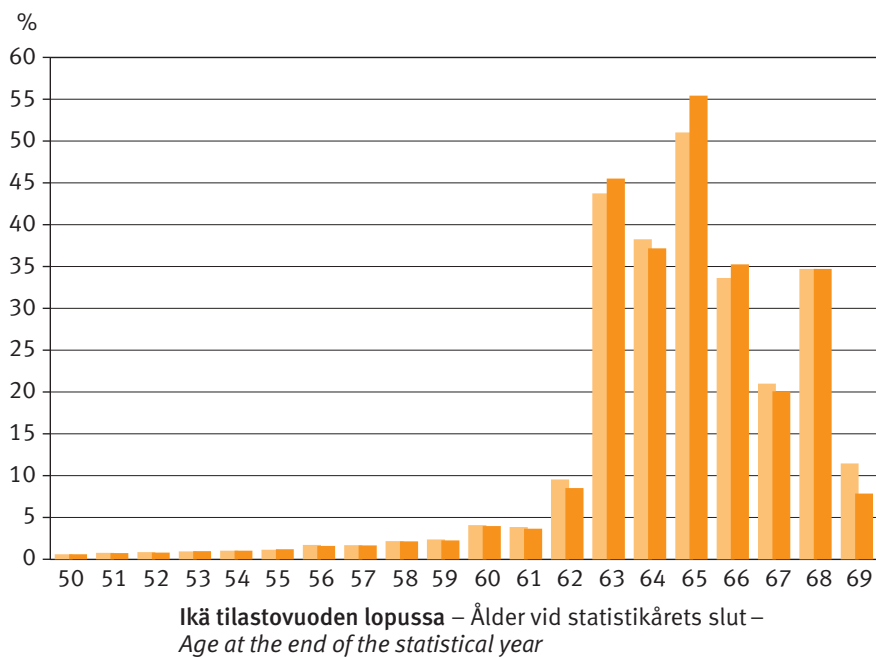
6a. Number

6b. Osuus työeläkevakuutetuista

6b. Andel av arbetspensionsförsäkrade

6b. Share of the insured

2014 2015

Kuvio 7. Työeläkkeelle vuonna 2015 siirtyneet 50–69-vuotiaat sukupuolen mukaan

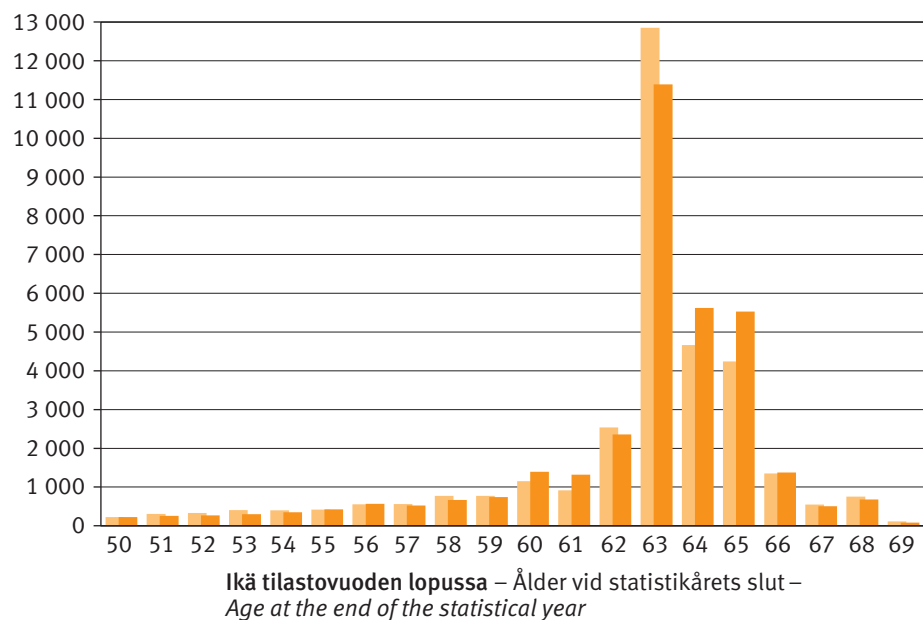
Figur 7. Nya 50–69-åriga arbetspensionerade år 2015 efter kön

Chart 7. Persons having retired on an earnings-related pension, aged 50–69, in 2015 by gender

7a. Lukumäärä

7a. Antal

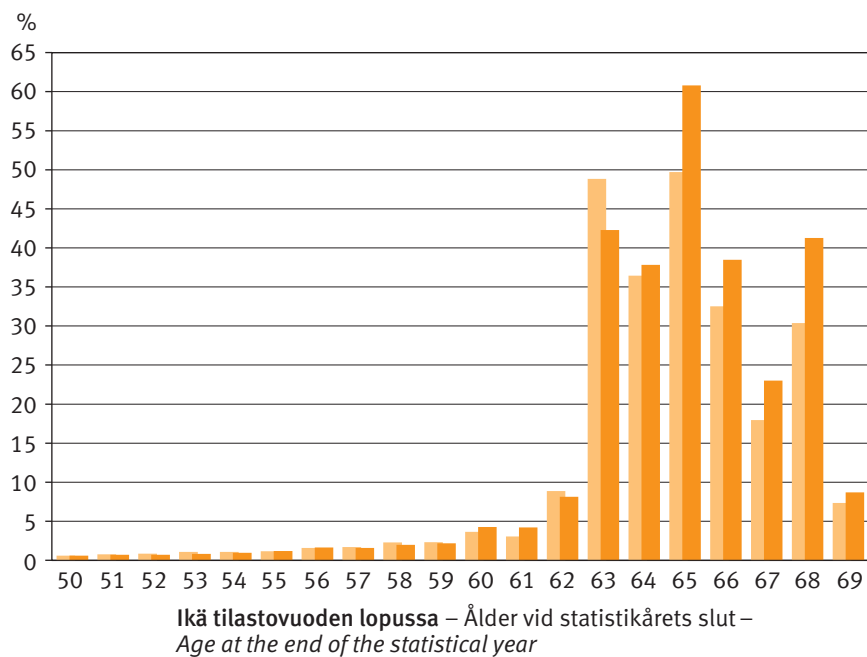
7a. Number

7b. Osuus työeläkevakuutetuista

7b. Andel av arbetspensionsförsäkrade

7b. Share of the insured

Miehet – Män – Males Naiset – Kvinnor – Females

4. Työeläkkeelle siirtyneet eläkelajin mukaan

4. Nya arbetspensionerade efter pensionslag

4. Persons having retired on an earnings-related pension by pension benefit

	Vanhuuseläke Ålderspension <i>Old-age pension</i>	Varhennettu vanhuuseläke Förtida ålderspension <i>Early old-age pension</i>	Työkyvyttömyyseläke Sjukpension <i>Disability pension</i>	Työttömyyseläke Arbetslöshetspension <i>Unemployment pension</i>	Maatalouden erityiseläke Specialpension för lantbruksföretagare <i>Special pension for farmers</i>	Kaikki eläkkeelle siirtyneet Alla nypensionerade <i>All new retirees</i>	Osa-aika-eläkkeelle siirtyneet Nya deltids-pensions-tagare <i>New part-time pension recipients</i>
	Kaikki Samtliga <i>All</i>						
Kaikki työeläkkeelle siirtyneet – Alla nya arbetspensionerade – <i>All persons retired on an earnings-related pension</i>							
2006	27 103	1 933	24 399	11 296	1 213	63 714	6 154
2007	28 050	2 377	25 422	12 430	1 081	66 722	6 693
2008	33 672	2 822	25 574	12 017	1 136	72 116	7 037
2009	43 510	2 889	23 870	11 484	1 025	79 637	8 565
2010	44 112	2 532	22 898	3 253	613	70 741	9 813
2011	46 694	2 486	22 983	1 303	687	71 591	6 750
2012	48 005	2 574	20 457	-	645	69 070	3 745
2013	52 286	2 695	20 383	-	647	73 266	5 034
2014	50 826	869	18 806	-	741	70 324	3 381
2015	54 827	115	18 649	-	627	74 048	3 706
Yksityisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom privata sektorn – <i>Persons retired on a private-sector pension</i>							
2006	22 691	1 225	22 403	11 081	1 213	57 196	3 626
2007	23 750	1 622	23 394	12 218	1 081	60 217	3 901
2008	30 091	1 989	23 583	11 835	1 136	66 388	4 145
2009	39 487	2 403	22 042	11 309	1 025	73 630	5 500
2010	40 192	2 389	21 068	3 205	613	64 957	5 811
2011	42 721	2 332	21 220	1 292	687	65 857	3 806
2012	44 134	2 434	18 900	-	645	63 647	3 806
2013	48 439	2 560	18 805	-	647	67 849	2 830
2014	47 100	730	17 327	-	741	65 127	1 873
2015	50 383	5	17 034	-	627	67 999	1 958
Julkisen sektorin eläkkeelle siirtyneet – Nya pensionerade inom offentliga sektorn – <i>Persons retired on a public-sector pension</i>							
2006	15 213	1 987	13 631	5 667	.	34 437	2 550
2007	15 845	2 271	14 242	6 028	.	36 005	2 818
2008	18 651	2 427	14 475	5 962	.	38 967	2 909
2009	23 660	1 724	13 578	5 872	.	43 005	3 101
2010	25 031	1 202	13 191	1 661	.	39 838	4 031
2011	27 148	1 249	13 358	538	.	41 026	2 966
2012	27 885	1 267	11 900	-	.	39 785	1 576
2013	30 988	1 410	12 030	-	.	43 008	2 214
2014	30 612	494	11 270	-	.	41 876	1 519
2015	33 421	120	11 321	-	.	44 732	1 758

Vanhuuseläkkeissä ovat mukana vain suoraan tai osa-aika-eläkkeeltä vanhuuseläkkeelle siirtyneet, eivät ns. jatkoeläkkeet. – I ålderspensionerna ingår endast nypensionerade som gått i ålderspension direkt eller efter deltids-pension, inte s.k. fortsatta pensioner. – *The old-age pensions include only persons who have retired directly on an old-age pension or from a part-time pension to an old-age pension, not so-called continued pensions.*

III Työeläkevakuutetut

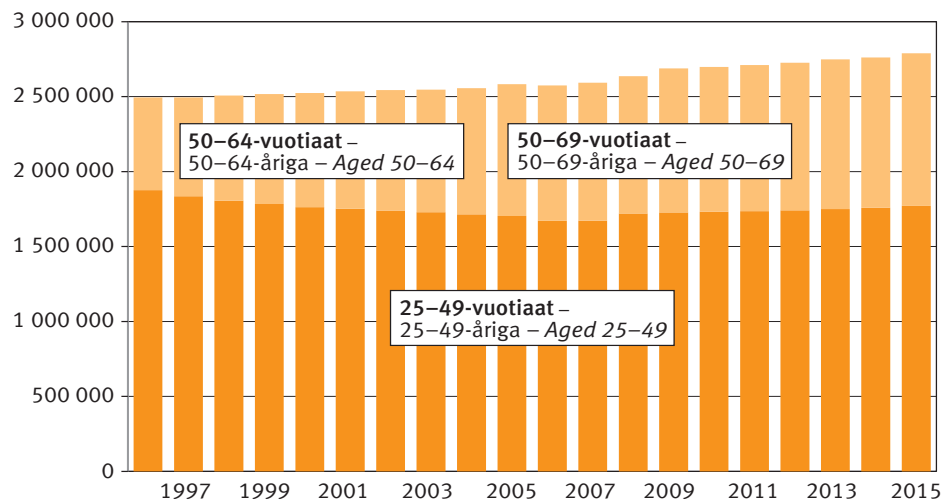
Arbetspensionsförsäkrade

*Persons insured for
earnings-related
pension benefits*

Kuvio 8. Työeläkevakuutetut ikäryhmittäin

Figur 8. Arbetspensionsförsäkrade efter åldersgrupp

Chart 8. Persons insured for earnings-related pension benefits by age group

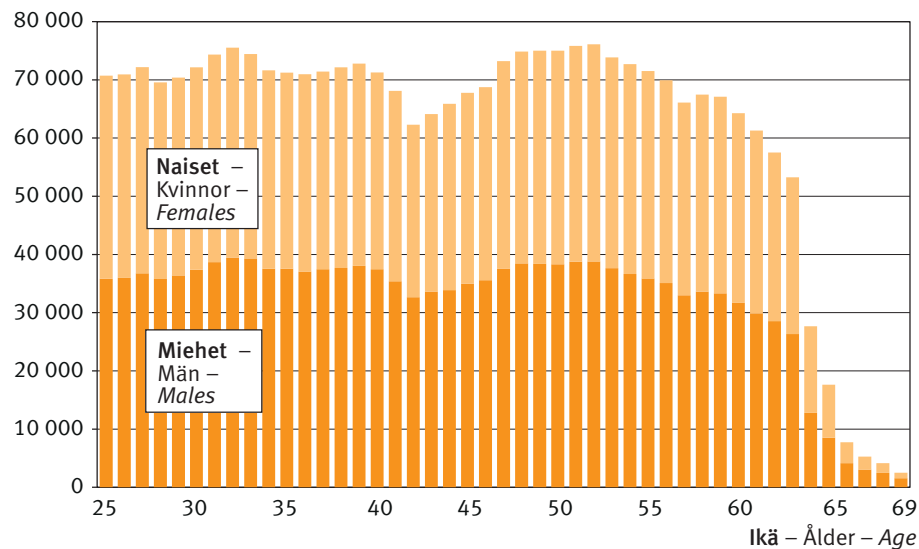

Vuoden 2004 loppuun yleinen eläkeikä oli 65 vuotta. – Till slutet av år 2004 var den allmänna pensionsåldern 65 år – Until the end of 2004 the general retirement age was 65 years.

Kuvio 9. Työeläkevakuutetut iän mukaan 1.1.2015

Figur 9. Arbetspensionsförsäkrade efter ålder 1.1.2015

Chart 9. Persons insured for earnings-related pension benefits by age at 1.1.2015

Kuvioissa työeläkevakuutetut sisältävät ne eläkeoikeuden piiriin kuuluvat henkilöt, jotka eivät saa eläkettä (pl. osaaikaeläke). Ikä on ikä tilastovuoden lopussa. – I graferna inkluderar de arbetspensionsförsäkrade som omfattas av pensionsrätten och som inte får pension (exklusive deltidspension). Åldern är åldern vid statistikårets slut. – In the graphs the persons insured for earnings-related pension benefits include persons who are covered by pension rights and who do not receive a pension (not including part-time pension). Age is age at the end of the statistical year.

ELÄKETURVAKESKUKSEN TILASTOJA

Eläketurvakeskus on lakisääteinen työeläketurvan kehittäjä, asiantuntija ja yhteisten palvelujen tuottaja. Tilastoja-sarjassa julkaistaan tilastotietoja eläketurvan eri alueilta. Tilastot perustuvat eläkejärjestelmän rekisteritietoihin.

STATISTIK FRÅN PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Pensionsskyddscentralen är ett lagstadgat expertorgan som utvecklar arbetspensionsskyddet och producerar gemensamma tjänster för det. I serien Statistik publiceras statistik om olika områden inom pensionskyddet. Statistiken bygger på pensionssystemets registeruppgifter.

STATISTICS FROM THE FINNISH CENTRE FOR PENSIONS

The Finnish Centre for Pensions is a developer, expert and joint service producer of statutory pension provision. The Statistics series includes statistics from the various areas of pension provision. The statistics are based on register data of the pension system.

Eläketurvakeskus
PENSIONSSKYDDSCENTRALEN